

A woman with long brown hair, wearing a blue uniform and a blue cap, is kneeling on a concrete floor. She is holding a circular pipe component with both hands and looking down at it. The background is a blurred industrial or construction site.

ÅRSBERETNING 2019

RØRENTREPRENØRENE
NORGE

2019 – ET HERLIG ÅR!

Tre uker inn i korona og på vei inn i tidenes roligste påske, kastes blikket bakover til 2019. For et år 2019 var! Et herlig normalt år. Riktignok svingte kronen i takt med den amerikanske presidentens tweeter og trussel om handelskrig. Britene var i lange og følelsesladde skillsmisseforhandlinger med Europa og i Hongkong svingte Kina piskene. Verden hadde sitt å stri med det året også, men i vår del hersket optimisme. På NHOs fremtidsbarometer forventet 88 prosent av medlemsbedriftene våre like gode eller enda litt bedre tider i 2020 enn i 2019.

Akkurat her. Akkurat nå. Bak skjermer på en loftstue innredet som hjemmekontor, fremstår 2019 som et år i pur idyll.

For Rørentreprenørene Norge handlet 2019 om rekruttering, opplæring og styrking av rørfaget, bedre konkurranseforhold for medlemsbedriftene, digitalisering og den store saken som virkelig preget 2019; klimautfordringene. Mange bedrifter satte klima på egen dagsorden. De hørte brølet om endring fra ungdommene, og begynte å forberede seg på å bygge grønnere boliger på en mer klimavennlig måte.

Etter oljeindustrien er byggenæringen en klimaversting som storforbruker av energi og ansvarlig for høye klimagassutslipp. For å få ned utslippene må byggene bruke mindre energi, og det må bygges med materialer som ikke slipper ut like mye klimagasser. Rørleggeren bidrar positivt. Med vannbåren varme og varmpumper blir byggene mer energieffektive – og grønnere, men vi kan gjøre mer. Vi må skape nye vaner og bestemme oss for å jobbe så klimariktig som mulig. Å gjøre ting annerledes handler som regel om å finne gode praktiske løsninger, der har håndverksbransjen et klart fortrinn. Å finne gode løsninger, det kan denne bransjen. Mange bedrifter var godt i gang med å klemme ut nye løsninger. Og i RørNorge jobbet vi med Tek'n, forskrifter og BIMer.

Mange av de "grønne utfordringene" er også tett sammenvevd med digitalisering. "Smarte" bygg, blir grønnere bygg. En positiv ting koronaen kan ha tatt med seg, er at den digitale terskelen er senket mange hakk. Å dele informasjon og jobbe i samme filer på Teams, er blitt en naturlig arbeidsmåte. Dette digitale løftet mange opplever nå, kan fort sette fart på digitaliseringen av byggenæringen straks krisen slipper grepet. Vi var godt i gang for å digitalisere. Vi snakket sammen på tvers av

interesseområder for å finne felles, gode og fornuftige måter å digitalisere byggeprosesser på. Kanskje kan viruset få fart på de prosessene? Vi trenger den farten for fremtidsoptimismen har nok fått en knekk de siste ukene. Så fremover må det også handle mye om å ha så effektive prosesser som overhodet mulig.

I 2019 svarte nesten 90 prosent av Rørentreprenørene Norges medlemsbedrifter at de hadde lærlinger og de ønsket å fortsette med dem. 95 prosent av medlemmene mente i NHOs fremtidsbarometer at inntak av lærlinger sikrer rekruttering til rørbransjen. Det gjør det. Rekruttering av lærlinger som ny arbeidskraft til faget er avgjørende for at faget skal bestå slik vi kjenner det og liker det.

I 2019 jobbet vi mye med å treffe ungdommer for å overbevise dem om at rørleggeryrket er et fremtidsyrke med mange muligheter. Bransjen trenger hver eneste rørlegger i årene som kommer. Vi trenger den som er glad i å skru, den som ligger å hjelpe mennesker, den som ser løsninger der andre ser problemer og den som ser hvordan rørene henger sammen med automasjon og digitalisering. Faget trenger påfyll av arbeidskraft med ulik bakgrunn og interesse.

Ved inngangen til 2020 var mange opptatt av å sikre rekrutteringen, nå midt i krisen er det noen som vegrer seg for å ta inn nye. Det kommer flere år som 2019, og

vi håper de årene kommer ganske raskt og at de kan bli ganske gode. Det er de årene vi må legge grunnlaget for nå. Det gjør vi best ved å rekruttere fremtidens arbeidskraft; arbeidvillige gutter og jenter til rørfaget.

Takk for 2019.

Marianne W. Røiseland

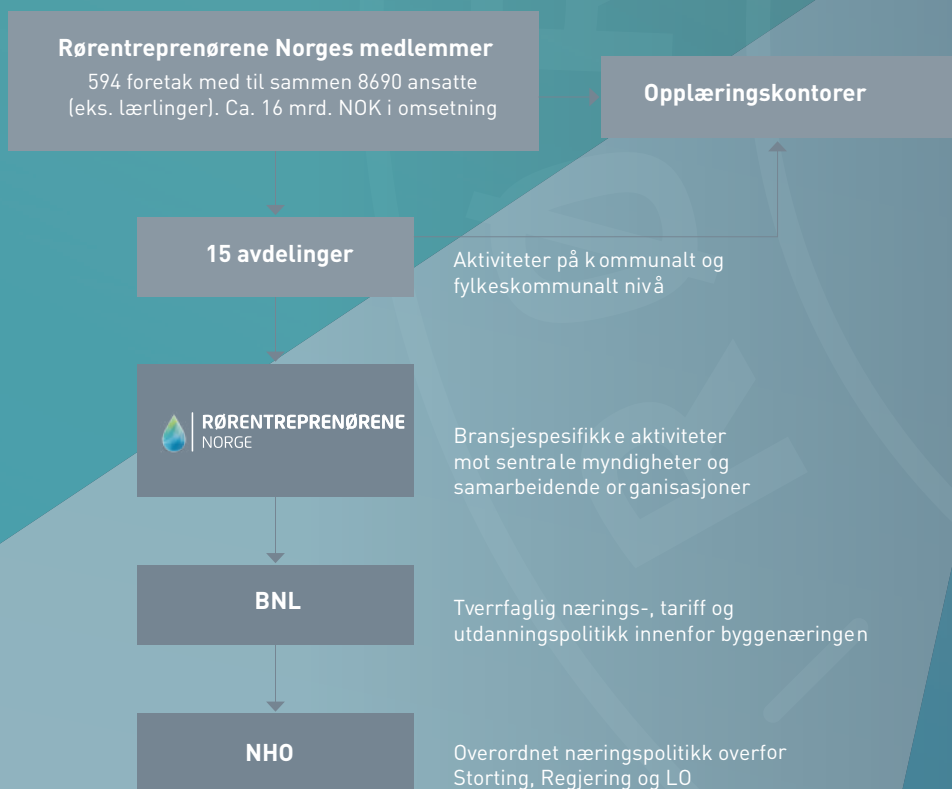
Adm.dir. Rørentreprenørene Norge

Denne
årsmeldingen
omhandler
kalenderåret 2019,
ikke fra vår til
vår som tidligere
årsmeldinger.

RØRENTREPRENØRENE NORGES FORMÅL

Rørentreprenørene Norge er en landsdekkende bransjeorganisasjon for rørleggerbedrifter. Organisasjonen ble etablert i 1913 og er tilsluttet Byggenæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Foreningens mål er å stimulere til, og skape forutsetninger for lønnsom og samfunnsnyttig næringsvirksomhet, forankret i høy etisk standard og god faglig kompetanse.

Rørentreprenørene Norges organisasjon

STYREINFORMASJON

TORKILD KORSNES STYRELEDER

Valgdistrikt 2 Trøndelag
Styreleder fra 2017
Daglig leder i K. Lund AS, Trondheim

CARSTEN SKOTTNER ENGH NESTLEDER

Styremedlem fra 2015, nestleder fra 2017
Valgdistrikt 6 Buskerud, Telemark og Vestfold
Daglig leder i Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn

PER HARALD OLSEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2019
Valgdistrikt 1 Finnmark, Troms og Nordland
Daglig leder i Høytrykksvakta AS, Tromsø

KURT OVE LODGAARD styremedlem

Styremedlem fra 2019
Valgdistrikt 2 Trondheim
Avdelingssjef i Bravida Norge AS Trondheim

PAAL REINHOLDT JØRS STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2015
Valgdistrikt 3 Hordaland, Sogn og Fjordane
Daglig leder i Oswald Jørs AS, Laksevåg

BJARTE BJELKARØY STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2017
Valgdistrikt 4 Rogaland
Daglig leder i Voldentollefsen AS, Egersund

BREDE PEDERSEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2013
Valgdistrikt 5 Aust- og Vest-Agder
Prosjektansvarlig i Finn og Albert Egeland AS, Mandal

JO FINBORUD STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2019
Valgdistrikt 7 Hedmark og Oppland
Daglig leder i Arve Hagen AS, Brumunddal

MARTIN RYNNING STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2013
Valgdistrikt 8 I Oslo og kommunene Asker, Bærum, Nesodden og Oppgård
Daglig leder i Harry Martinsen AS, Oslo

HELGE RANHEIM STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2019
Valgdistrikt 8 II Oslo og kommunene Asker, Bærum, Nesodden og Oppgård
Daglig leder i Østlandske VVS AS, Oslo

FRODE ØYSTEIN HARALDSEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2017
Nestformann fra 2015
Styremedlem fra 2013
Valgdistrikt 9 Akershus og Østfold med unntak av kommunene Asker, Bærum, Nesodden og Oppgård
Daglig leder i Lørenskog Rørleggerbedrift AS, Lørenskog

STIG ATLE FYLLING STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2019
Valgdistrikt 10 Møre og Romsdal
Daglig leder i Valderhaug Rørhandel AS, Valderøya

RØRENTREPRENØRENE
NORGE

PERSONLIGE VARAMENN

Distrikt 1: Kjell Alexandersen
Distrikt 2: Rune Ohren
Distrikt 3: Mike Kristiansen
Distrikt 4: Helge Stenseth
Distrikt 5: Tor Inge Larsen
Distrikt 6: Marius Sanner
Distrikt 7: Roar Lillehovde
Distrikt 8 I: Knut Jensen
Distrikt 8 II: Odd Pedersen
Distrikt 9: Rune Svendsgård
Distrikt 10: Ole Harald Vadseth

→ ADMINISTRASJONEN

MARIANNE W. RØISELAND
ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Ansatt 1.10.2018

RANDI HELEN NODELAND
KOMMUNIKASJONS RÅDGIVER
Ansatt 3.2.2014

ODDGEIR TOBIASSEN
DIREKTØR KOMPETANSE OG UTVIKLING
Ansatt 1.4.1997

INGEBJØRG MARTINSEN
KURS- OG KOMPETANSE KONSULENT
Ansatt 1.4.2002

MARTIN ANDERSEN
FAGSJEF
Ansatt 1.1.2017

TROND MARTINUSSEN
ADVOKAT
Ansatt 24.5.2019

ELI HERMINE HEYERDAHL EIDE
FAGSJEF ENERGI OG MILJØ
Ansatt 1.4.2015

STEIN ARILD IGLEBÆK
KOMMUNIKASJONS RÅDGIVER – VIKAR
Periode 01.03.19 – 30.04.20

ARE SKAAR NIELSEN
FAGSJEF SANITÆRTEKNIKK
Ansatt 1.5.2010

SLUTTET:
Tirill Ilebakk Hansen, kommunikasjonssjef
Sluttdato 31.01.19

ANNE LISE IHLE
ADMINISTRASJONSSEKRETÆR
Ansatt 1.4.2002

Tor Backe, konsulent
Sluttdato 31.03.19

Annie Tukun Houmøller, organisasjonskonsulent
Sluttdato 31.07.19

AVDELINGER

FINNMARK

Daglig leder: Ruben Åsheim

ROGALAND

Daglig leder: Kjell Sivertsen

ØSTFOLD

Daglig leder: Sverre Sandbraaten

TROMS OG NORDLAND

Daglig leder: Per Kristian Hansen

AGDER

Daglig leder: Rune Hanssen

BUSKERUD

Daglig leder: Marit Tøn

TRØNDELAG

Daglig leder: Ove Hanstad

HEDMARK OG OPPLAND

Daglig leder: Åge Bjørnbakken

OSLO OG OMEGN

Daglig leder: Jens Løvås

MØRE OG ROMSDAL

Daglig leder: Lars R. Tomren

TELEMARK

Daglig leder: Roar Aasen

ROMERIKE

Daglig leder: Anders Larmerud

VEST

Daglig leder: Morten Husa

VESTFOLD

Daglig leder: Elin Moer Brønne

➔ RØRENTREPRENØRENE'S OPPLÆRINGSKONTORER

De 13 opplæringskontorene er etablert i regi av Rørentreprenørene Norges avdelinger, og disse samarbeider tett rundt rekruttering og utdanning. Avdelinger og opplæringskontor er ofte samlokalisert, og noen av dem har også felles styrer og daglig leder.

**STYRETS PRIORITERINGER FOR
RØRENTREPRENØRENE NORGES ARBEID**

- Synlighet
- Faglig autoritet
- Medlemshåndtering
- Rammebetingelser
- Lønn / tariff / arbeidsgiverspørsmål
- Rekruttering

Styre, utvalg og representanter

VALGKOMITÉEN

Geir Thollefsen, C. M. Mathiesen & CO. AS, Oslo (leder)
Jonny Bech, Flow Trøndelag VVS AS, Trondheim
Paal R. Jørs, Oswald Jørs AS, Laksevåg

ARBEIDSGRUPPA FOR RØRWEB

Øystein Bjelland, Bjelland VVS AS, Haugesund
Thor Johnsen, Åge Nilsen AS, Tromsø
Stefan Granum, Hurum Rør AS, Sætre
Håvard Tjessem, Sig. Halvorsen AS, Sandnes
Espen Kvarud, Nore VVS AS, Oslo
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Martin Andersen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

ENTREPRENØRUTVALGET

Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim (leder)
Dag Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes
Thomas Kristoffersen, Bravida AS, Trondheim
Frank Utne, Anders O. Grevstad AS, Bergen
Odd Pedersen, Assemblin AS, Oslo
Gunnar Harald Qvam, Caverion Norge AS, Oslo

REPRESENTANTER I NORDISK STYRINGSGRUPPE

Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim

STYRINGSGRUPPE FOR IFAG

Carsten Skottner Engh, Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn (leder)
Kjell Sivertsen, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Rogaland
Jens Løvås, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Oslo & omegn
Morten Husa, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Hordaland
Ove Hanstad, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Trøndelag
Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

ARBEIDSGIVERUTVALG

Thor Idar Nilssen, Nilsson AS, Bodø
Thomas Jørs, Chr. M. Vestrheim AS, Kokstad
Gunnar Harald Qvam, Caverion Norge AS, Oslo
Jens Haseth, Ole Sivertsen AS, Trondheim
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

REPRESENTANT BNLS STYRE

Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim

REPRESENTANTER I BNLS GENERALFORSAMLING

Dag Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes
Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim
Carsten Skottner Engh, Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn
Martin Rynning, Harry Martinsen AS, Oslo
Brede Pedersen, Finn og Albert Egeland AS, Mandal
Paal R. Jørs, Oswald Jørs AS, Laksevåg

1.varamedlem Kurt Ove Lodgaard, Bravida AS, Trondheim
2.varamedlem Helge Ranheim, Østlandske VVS AS, Oslo
3.varamedlem Frode Haraldsen, Lørenskog Rørleggerbedrift AS, Lørenskog
4.varamedlem Jo Finborud, Arve Hagen AS, Brumunddal
5.varamedlem Stig Atle Fylling, Valderhaug Rørhandel AS, Valderøya
6.varamedlem Per Harald Olsen, Høytrykksvakta AS, Tromsø

REPRESENTANTER I BNLS KOMPETANSEUTVALG

Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

REPRESENTANTER I GCP EUROPE

Marianne Røiseland, adm.direktør Rørentreprenørene Norge (sekretærgruppe og generalforsamling)
Torkild Korsnes, styreleder Rørentreprenørene Norge (presidentskap og generalforsamling)

STYRET I BOLIGMAPPA

Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge

BLIMESTER.COM

Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge (styremedlem)

HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Martin Rynning, Harry Martinsen AS, Oslo
Trond Martinussen, Rørentreprenørene Norge

HOVEDTARIFFRÅDET

Jens Haseth, Ole Sivertsen AS, Trondheim
Thomas Jørs, Chr. M. Vestrheim AS, Kokstad

SMB-UTVALG

Jan Terje Kristiansen, Drammen Rørservice AS, Solbergelva
Espen Welde Stene, Romerike Bad AS, Jessheim
Arild Brekke, Brekke Sanitær AS, Holmestrand
Andreas Bergersen, Bergersen VVS AS, Oslo
Øyvind Syversen, Holtefjell VVS AS, Drammen
Christopher Messiah Skogstad, Sandvika Rørleggerbedrift AS, Sandvika
Carsten Skottner Engh, Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn
Jens Løvås, Rørentreprenørene - Oslo & Omegn, Oslo
Eli H. Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge, Oslo

BRANSJESAMARBEID

TEKNISK FAGSKOLE

Rørentreprenørene Norge er sterkt engasjert i fagskoleutdanningen i Norge sammen med VKE – Ventilasjon, Kulde og Energiforeningen og VBL – Ventilasjon og Blikkenslagerbedriftenes Landsforening.

➔ FAGRÅDET FOR VÅTROM - FFV

Fagrådet for våtrom er en tverrfaglig og uavhengig medlemsorganisasjon og har som ideell oppgave å bidra til å redusere våtromsskader. FFV videreutvikler og oppdaterer Byggebransjens våtromsnorm (BVN) i samarbeid med SINTEF Byggforsk og FFVs medlemmer.

MEDLEMMER I FFV

- ➔ [Byggeramikkforeningen](#)
- ➔ [Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg \(EBA\)](#)
- ➔ [Faggruppen for bygg og anlegg](#)
- ➔ [Byggevareindustrien](#)
- ➔ [Huseiernes Landsforbund \(HL\)](#)
- ➔ [Maling og lakkfabrikkenes forbund](#)
- ➔ [Maler- og byggtapetsermestrenes Landsforbund \(MLF\)](#)
- ➔ [Rørentreprenørene Norge](#)
- ➔ [RIF organisasjonen for rådgivere](#)
- ➔ [Norges TakseringsForbund \(NTF\)](#)
- ➔ [VVP VA- og VVS produsentene](#)

FFVS STYRE

Birger Olsen, Boliginstituttet AS, styreleder, representerer Norges Takseringsforbund.
Tore Carlsson, Ardex AS, representerer Byggeramikkforeningen.

Grete Kjeldsen, Norconsult AS, representerer Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF).
Thomas Norland, representerer BNL.
Bjarne Haugland, representerer VA og WS Produsentene (WP).
Are S. Nielsen, Rørentreprenørene Norge, representerer BNL. (Vara: Ben Arild Schreier, Nore VVS)

FFVS OPPLÆRINGSUTVALG

Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

FFVS TEKNISKE UTVALG

Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge

NORSK BRANNVERNFORENING

Eli Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge (styremedlem på vegne av BNL)

EO ORDNINGEN (EFFEKTIV OPPVARMING)

Eli Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge (styremedlem)

➔ [BLIMESTER.COM](#)

Rørentreprenørene Norge er en av 8 bransjeforeninger som står bak mesterskolen - Blimester.com. Daglig leder er Jørgen Ofstad.

NORSK VANNSKADEDAG 2019

Rørentreprenørene Norge, SintefByggforsk og Fagrådet for våtrom gikk sammen om å arrangere Norsk Vannskadedag 2019 og samlet ekspertise fra hele verdikjeden for å diskutere vannskadeproblematikken i Norge anno 2019. Seminaret ble arrangert i Vika kino i Oslo med 125 deltakere.

TILSLUTTEDE ORGANISASJONER

➔ **NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON (NHO)**

NHO er den største interesseorganisasjonen for norsk næringsliv. NHO har 17 landsforeninger.

➔ **BYGGENÆRINGENS LANDSFORENING**

BNL er den nest største landsforeningen i NHO og har 4129 medlemsforetak med til sammen 74187 årsverk.

➔ **GCP EUROPE**

En europeisk paraplyorganisasjon for 18 europeiske foreninger innenfor VVS.

➔ **INGEBORGNETTVERKET**

Ingeborg-nettverkets mål er å øke andelen kvinner i utførende og ledende stillinger i rørbransjen. Nettverket er oppkalt etter Norges første kvinnelige rørleggermester, Ingeborg Markussen. 2016 er stiftelsesåret og i overkant av 750 bransjekvinner er nå samlet i nettverket. Ingeborg-nettverket har knyttet til seg partnerbedrifter fra hele rørbransjen,

Rørentreprenørene Norge er strategisk partner. Det arrangeres en inspirasjonsdag hver høst, der hele rørbransjen er velkommen til å delta.

STYRESAMMENSETNING I INGEBORG-NETTVERKET

Anne Sødem – Caverion Norge
Pernille K. Snustad-Setsaas – Setsaas Consulting
Iselin Abell Nilsen – AF Energi og Miljøteknikk
Marie Christine Sanner – Varme og Bad
Marie Linn Havsgård – Chr. M. Vestrheim AS
Davina Jeanette Snow - Rørkjøp
Eli H. Heyerdahl Eide – Rørentreprenørene Norge

MEDLEMMER, LØNNS, OG ARBEIDSFORHOLD

RØRENTREPRENØRENE NORGES MEDLEMMER

594
foretak

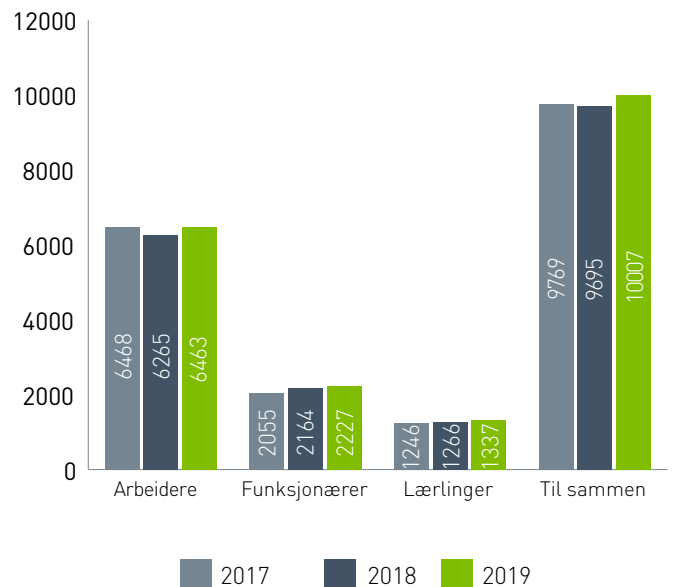
8690
ansatte (eks. lærlinger)

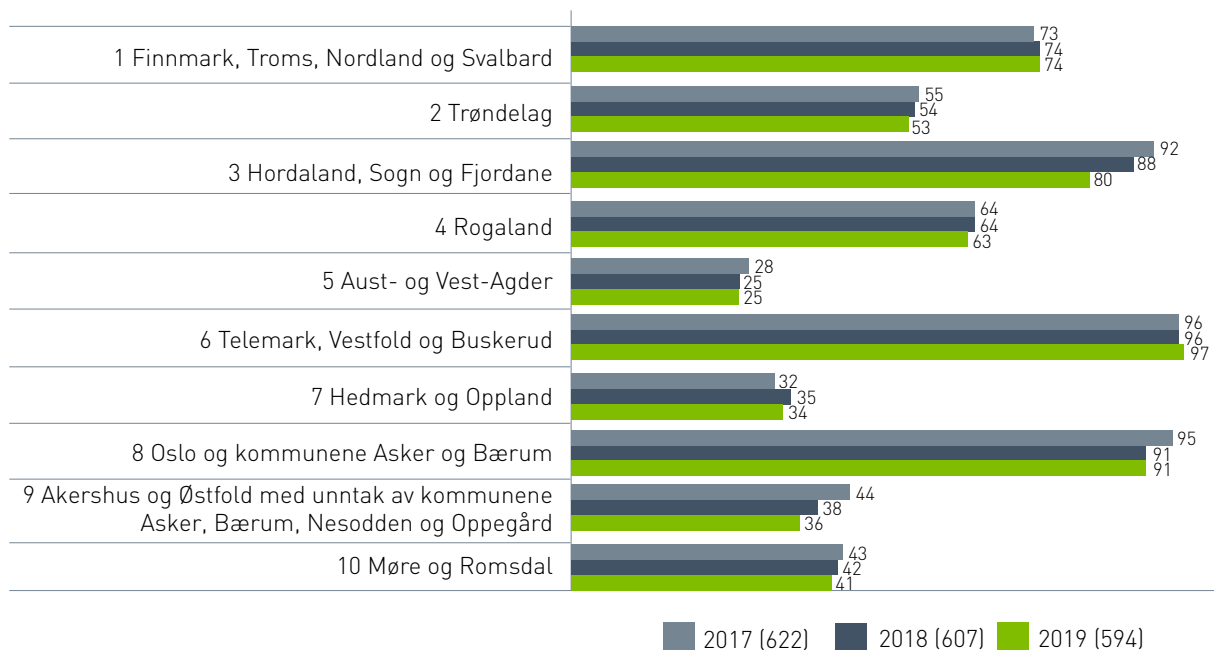
ca. **16**
mrd. NOK i omsetning

ANTALL ANSATTE

MEDLEMMER FORDELT PÅ VALGDISTRIKT

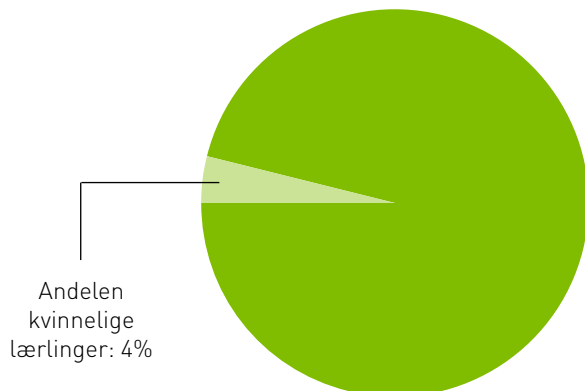
ANTALL ANSATTE PER FORETAK

Antall ansatte	2017	2018	2019
Inntil 5	199	188	188
6 - 10	173	165	141
11 - 20	128	142	153
21 - 40	93	82	74
41 - 60	13	12	19
61 - 80	5	3	5
Over 80	11	15	14
Til sammen	622	607	594

LØNNS- OG ARBEIDSFORHOLD

Tariffoppgjøret 2019 var et mellomoppgjør som ga et generelt tillegg på kr 2.50 gjeldende fra 1. april 2019. 30. april 2019 ble holdt forhandlingsmøte mellom Fellesforbundet og BNL om innregulering av satser og regulering av minstelønnsatser i Fellesoverenskomsten for byggfag, jf. §2-1 nr. 4 i overenskomsten. Det nye prosenttillegget i akkordtariffen for rørleggerfaget ble 15,29% gjeldende fra 1. august 2019.

→ **Tariffoppgjøret 2019**
– Overenskomstens satser

SVAK ØKNING I KVINNE- ANDELEN I BRANSJEN

I 2018 søkte 638 elever seg til VG2 KEM. I 2019 har dette økt til 763 søkere.

Andelen kvinnelige rørleggere er ligger på 1,4 % pr 4 kvartal 2018. 282 kvinnelige faglærte rørleggere er i arbeid i Norge, 26 flere enn i 2017.

Andelen kvinnelige lærlinger er 4%. Utviklingen er positiv, fra 61 lærlinger ved utgangen av 2017, til 71 ved utgangen av 2018.

KONFERANSER

- Norsk Vannskadedag 7. februar, Vika Kino, Oslo
- Avdelingsleder og opplæringskonferanse 2. og 3. april, Sem Gjestegård, Asker
- Rørentreprenørene Norges Generalforsamling, 24. – 26. mai, Bergen
- Faglærer og utdanningskonferanse 12. – 15. september, Ystad i Sverige
- NM på Bygg reis deg 16. – 19. oktober på Norges Varemesse, Lillestrøm
- Rørentreprenørene Norges entreprenørkonferanse 30. – 31. oktober, Holmen Fjordhotel, Asker
- SMB-dagen 4. november, Vika Kino, Oslo
- Avdelings- og opplæringskonferanse 5. – 6. november, Bristol Hotel Oslo
- Instruktørsamling 27. – 28. november, Oslo

MARKEDSFØRHOOLD OG NORSK ØKONOMI

Det utarbeides to halvårlige bygg- og anleggsprognoser i regi av BNL og Prognosesenteret som også Rørentreprenørene Norge og medlemsforetakene har tilgang til.

NORSK ØKONOMI

Prosentvis endring	2018	2019
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	1,7	1,2
BNP Fastlands Norge	2,4	2,3
Privat konsum	1,9	1,7
Offentlig etterspørsel	2,9	1,7
Arbeidsledighet (AKU)	3,9	3,7
Styringsrenten (nivå)	0,6	1,2
Årslønn	2,7	3,5
Inflasjon - (KPI- JAE)	1,5	1,8

(Kilde: Norges Bank)

BYGGEVIRKSOMHET I PERIODEN

År	BYGG SATT I GANG			BYGG FULLFØRT		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Boliger i alt – antall	35273	31647	21643	31557	32844	30373
Bruksareal i boliger – 1000 m ²	4567,8	4021,4	3923,0	4083,0	4152,5	3859,8
Bruksareal i andre bygg – 1000 m ²	5698,1	5654,0	5619,7	4963	4637	4297

(Kilde: Statistisk sentralbyrå)

OMSETNING I GROSSISTLEDET

År	Nominell total omsetningsøkning	Rørleggerbedriftenes andel av omsetningen (ekskl. offshore)	Nominell omsetning av varmeprodukter
2017	9,975 mrd [3,8%]	6,14 mrd [61,6 %]	566 millioner [2,9%]
2018	10,320 mrd [3,5 %]	6,26 mrd [60,6 %]	612 [8,1 %]
2019	10,550 mrd [2,2 %]	6,40 mrd [60,6 %]	609 [-0,5 %]

(Kilde: NRF)

→ MEDLEMSFORDELER

Som medlem av Rørentreprenørene Norge får du tilgang til en rekke medlemsfordeler. Ta tjenestene i bruk og sørg for å få mest mulig igjen for medlemskapet. Det skal lønne seg å være medlem i Rørentreprenørene Norge!

MØTEPLASS

Som medlem har du tilgang til et bransjefelleskap på tvers av markedsorientering og geografi.

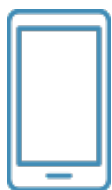
→ **NÆRINGSPOLITIKK**

Rørentreprenørene Norge arbeider for å styrke og bedre bransjens rammebetingelser.

→ **MEDLEMSSERVICE**

Medlemmer kan kontakte Rørentreprenørene Norge for hjelp med arbeidsgiverspørsmål, tvistesaker, kontraktforståelse og tekniske spørsmål.

→ **FIRMAVERKTØY**

Våre firmaverktøy er utviklet for å forenkle bedriftenes arbeidshverdag, og gjør det enkelt å oppfylle krav til dokumentasjon, rapportering og kvalitetssikring (RørWeb og RørApp)

→ **ADVOKATHJELP**

Medlemmer har kostnadsfri tilgang til juridisk bistand fra administrasjonen. Bedrifter med inntil 50 ansatte tilbys meget gunstig advokatforsikring.

KOLLEKTIV TJENESTEPENSJON

Vi har avtale om kollektiv tjenstepensjon til gunstige betingelser uavhengig av pensjonsordning.

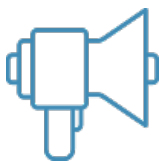
PROFILERING

Medlemmer oppfordres til aktiv profilering av sitt medlemskap. Rørentreprenørene Norges emblem symboliserer seriøsitet, kompetanse og kvalitet. Logg inn i medlemsportalen for fri tilgang til profilmal og relevante filer.

KURS- OG LÆREMATERIELL

Vi utvikler kurs- og læremateriell som gir medlemmer lett og rimelig tilgang til oppdatering og videreutvikling. Organisasjonen utvikler også felles kompetanseplattform for lærlinger: e-læring og iFag.

INFORMASJON

Rornorge.no oppdateres jevnlig med siste nytt fra bransjen og organisasjonene. Medlemmer har adgang til lukket medlemsportal, og mottar månedlige nyhetsbrev med informasjon fra foreningen.

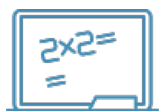
SYNLIGGJØRING

Vi jobber for å synliggjøre de seriøse aktørene i rørbransjen, overfor interne og eksterne målgrupper.

➔ RABATTAVTALER

Medlemmer har tilgang til en rekke fordelsavtaler fremforhandlet av både Rørentreprenørene Norge og BNL-fellesskapet.

➔ REKRUTTERING OG UTDANNINGSPOLITIKK

Foreningen jobber aktivt mot myndigheter for å sikre god og relevant utdanning i tråd med bransjens behov. Vi driver rekrutteringsarbeid rettet mot ungdom i nært samarbeid med bransjens 13 opplæringskontorer.

➔ HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Organisasjonen er part i klagenemnda som behandler tvister mellom forbruker og medlemsforetak.

MARKEDSPROGNOSER OG MARKEDSANALYSER

Medlemmer får tilgang til nøkkeltallsanalyse og prognosetall for bygnæringen generelt og rørbransjen spesielt. Logg deg inn i medlemsportalen for å laste ned rapporter.

FORSIKRING

Vi har gunstige avtaler om bl.a. yrkesskadeforsikring, næringsbilforsikring, bedriftsforsikring og helseforsikring.

➔ GARANTI

Rørentreprenørene Norge har inngått avtale om garantiordninger i byggesaker som alle medlemmer kan benytte seg av.

➔ RØRHÅNDBOKA

Medlemmer mottar hvert år Rørhåndboka gratis og automatisk.

➔ KURS

Vi utvikler og organiserer kurs for medlemmer. Deriblant våtromskurs, baskurs og prosjektlederkurs, samt kurs innenfor standarder, kontrakter og tolkning av regelverk.

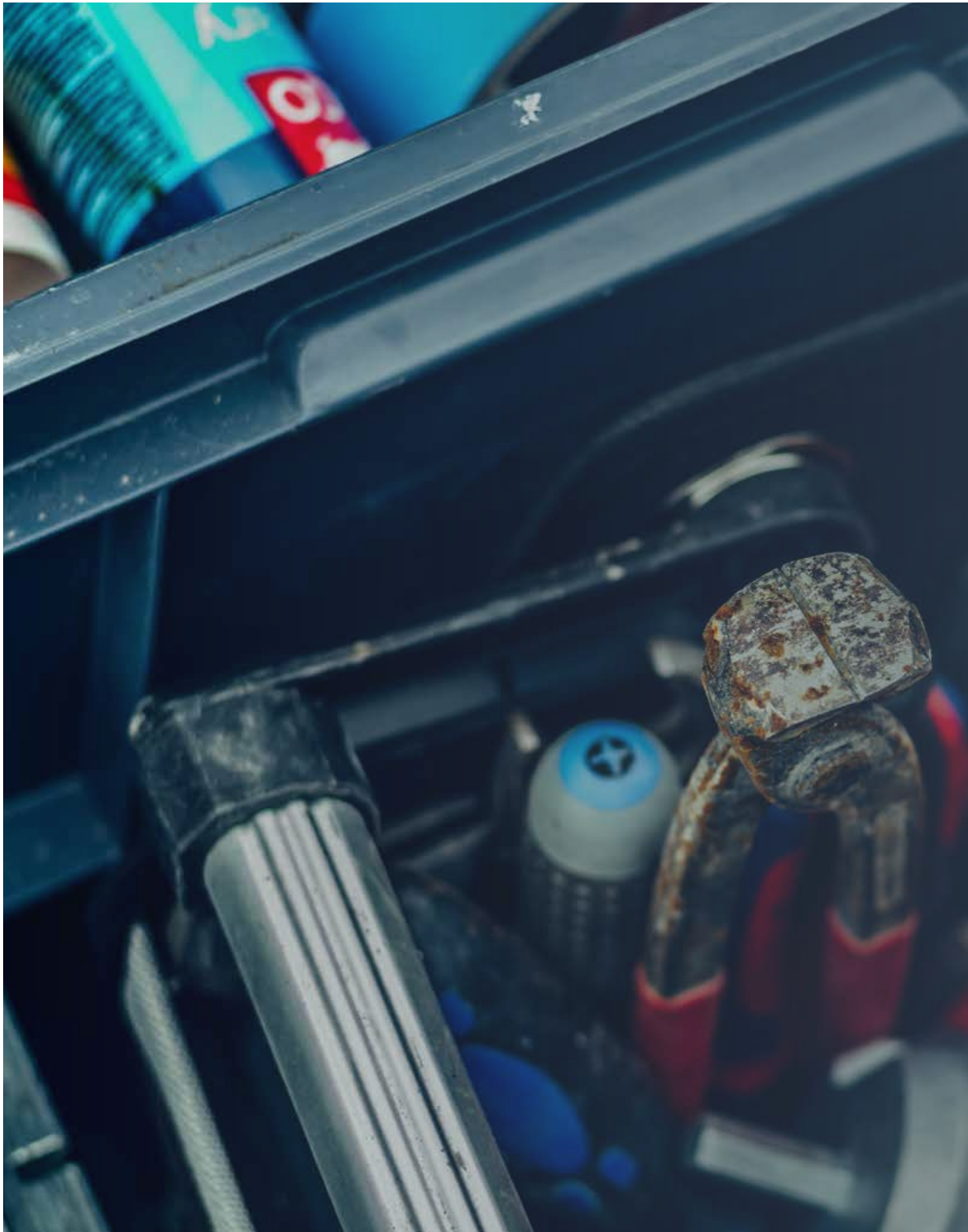
➔ RØRFAG

Tidsskriftet eies av Rørentreprenørene Norge. Medlemmer mottar bransjens ledende magasin helt gratis. Kun medlemsbedrifter er søkbare i Røreggerguiden på rorfag.no

➔ FORBRUKERMATERIELL

Forbrukerportalen skikkeligørlegger. no driftes av organisasjonen og tilbyr objektiv informasjon til forbrukerne om blant annet valg av fagfolk og produkter. Medlemmer profileres på nettsidene.

NÆRINGSPOLITIKK

KLIMAKRAV I TEK

I samarbeid med Energi Norge har vi ved flere anledninger henvendt oss til Kommunaldepartementet og etterlyst et løfte fra 2018 om skjerpede krav til energifleksible oppvarmingsløsninger i byggteknisk forskrift. Rørentreprenørene Norge har støttet et forslag om at alle bygg over 1000 kvadratmeter skal kunne dekke 80 prosent av sitt varmebehov med energifleksible oppvarmingsløsninger.

STØRRELSE PÅ KONTRAKTER

Regjeringen la i april frem Stortingsmelding 22 "Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle anskaffelser". Meldingen inneholder en rekke tiltak som skal bidra til at det offentlige bruker fellesskapets midler best mulig. Den varsler ikke endringer i regelverket, men har som mål å legge til rette for bedre ressursbruk gjennom en mer helhetlig og effektiv anskaffelsespolitikk. Da Stortinget behandlet saken, ble det i merknader henvist til Rørentreprenørene Norge. Vi fikk støtte for kravet om å dele opp offentlige kontrakter slik at også norske firmaer kommer i posisjon til å gi tilbud på jobbene.

SENTRAL GODKJENNING

Det har vært jobbet mye med å følge opp regjeringens arbeid for å definere hvilke krav som skal stilles ved utførelse av byggearbeidet. Vi har argumentert for å øke kompetansen/stille krav til *bestiller* både i næring- og privatmarkedet (forbruker). Det handler om å engasjere kvalifiserte utøvere/utførende, velge riktige og egnede materiale, kreve FDV-dokumentasjon etter

ferdigstillelse og stille krav til kvalifikasjon hos både foretak og utførende. Rørentreprenørene Norge var meget fornøyd med rapporten fra Kvalitetsutvalget, men det var kun første steget i lengre prosess som ender i en Stortingsmelding.

KRAV OM LÆRLINGER

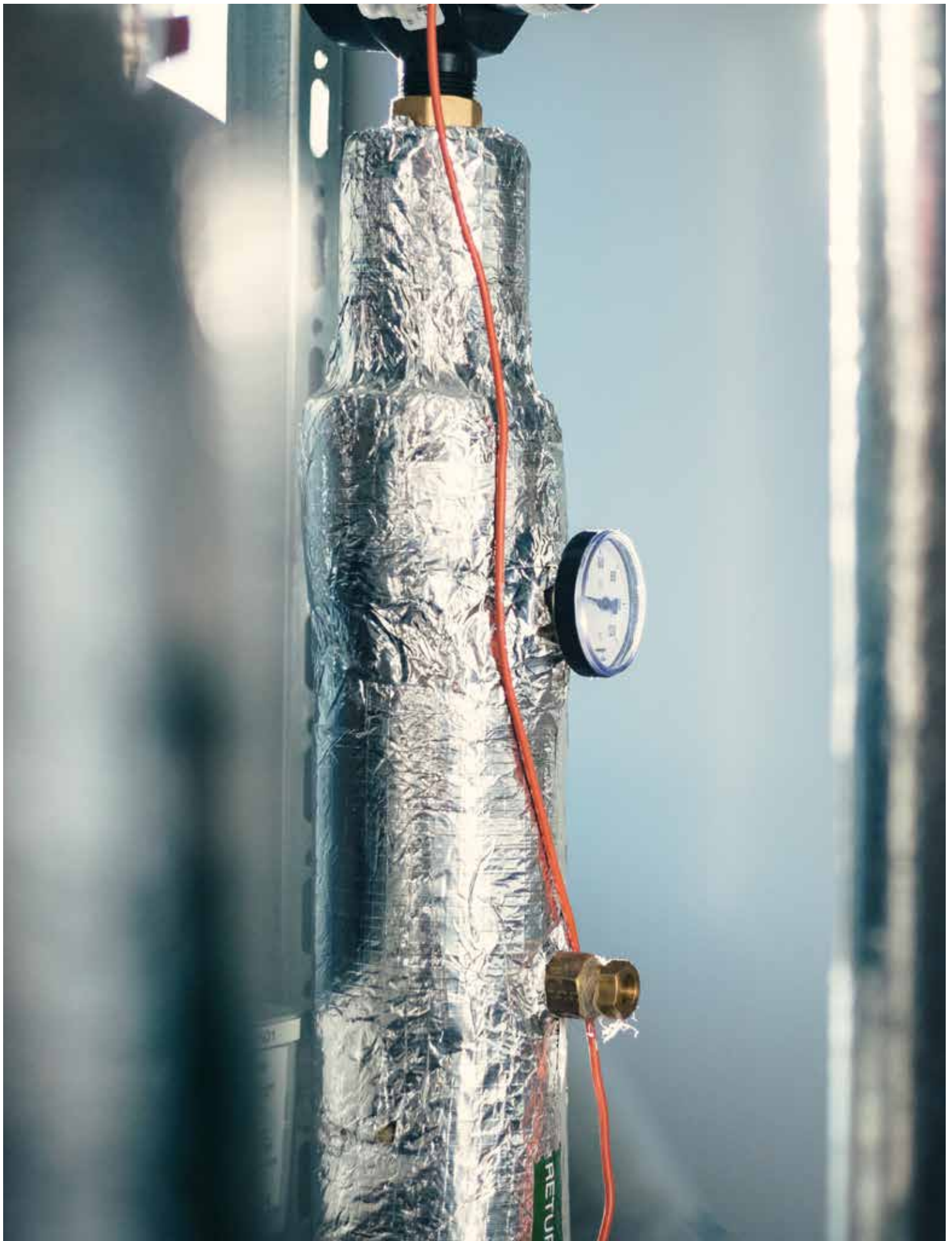
Flere kommuner og fylker har egne krav for å stanse utviklingen med mye useriøse bedrifter i byggenæringen. Rørentreprenørene Norge har jobbet for å skjerpe kravene til innleie av arbeidskraft for å sikre en rettferdig konkurranse. Krav til lærlinger og kvalifikasjonskrav til utførende er viktig for å beholde og videreutvikle et sterkt rørslag. De tekniske fagene blir en stadig viktigere del av byggene, og høy kvalitet betinger at faget utføres av faglærte.

ARBEID MOT ARBEIDSLIVSKRIMINALITET

Den reviderte strategien mot arbeidslivskriminalitet ble lagt fram i regjeringens kontaktutvalg med partene i arbeidslivet 5. februar.

Rørentreprenørene Norge og BNL er positive til flere av tiltakene som beskrives, som:

- Behov for en forbrukerportal for håndverktjenester og tiltak som "Tett på" over hele landet
- Positivt med kontroll og HSM-kort
- Åpenhet i offentlig innkjøp er viktig, kunngjøringsplikt i "Lille Doffin" for mindre oppdrag
- Utålmodighet i forhold til godkjenningsordninger for bedrifter i byggenæringen og tiltak i privatmarkedet

→ HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Det ble i 2019 avholdt seks møter i Håndverkerklagenemnda. Det ble registrert seks klagesaker mot rørlegger i perioden. En sak ble løst i minnelighet, en sak gikk i favør forbruker, i en sak var konklusjonen delt, to saker gikk i favør foretak, og en sak ble avvist.

KLAGENEMNDA FOR HÅNDVERKERTJENESTER PÅ FAST EIENDOM

Avviste muntlige/pr e-post henvendelser: medlemmer/ikke medlemmer (utenfor/innenfor portalen)

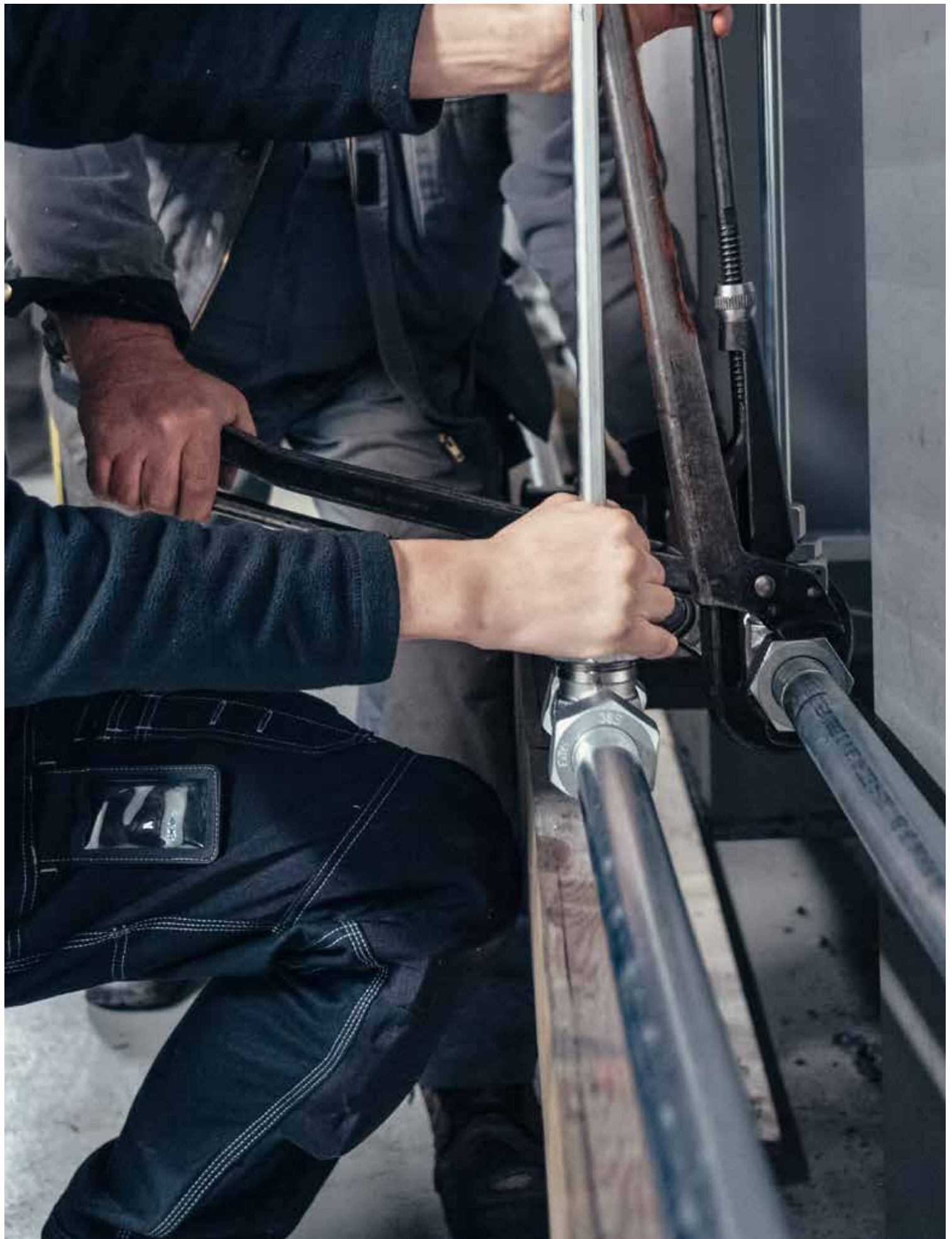
2019

Bransje	Antall pr. bransje Medlem	Antall pr. bransje Ikke medlem	Antall henvendelser Tilsammen
VBL			
RØR	1	17	18
EBA			
EL	4	10	14
MLF		3	3
NAML		1	1
(Andre)		18	18
Tilsammen	2	50	52

STATISTIKK – ALLE BRANSJER

Saker som er løst i minnelighet eller blitt behandlet i Nemnda i 2019

Bransjer	Behandlet	Hva klagen gjelder					Følge-skader	Løst i minnelighet	Avgjort av Nemnda – utfall i favør av:			
		Pris	Tids-forbruk	Utførelse eller mangel	Avtale-fortolkning	Forbruker			Delt	Foretakt	Avvist	
BLIKK	1	1				1				1		
EBA												
EL	5	3	2	2	3		3			2		
MLF												
NAML	1				1				1			
RØR	6	2	2	4	2		1	1	1	2	1	
	13	6	3	6	7		4	2	1	4	1	

LOVER, FORSKRIFTER, NS - VIKTIGE SAKER I PERIODEN

SENTRAL GODKJENNING – UTSATT NOK EN GANG

Denne gang til 1. juli 2022. Etter klare signaler fra byggenæringen fant Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) nok en gang å utsette overgangsreglene for de nye formalitetskravene til utdanning i SAK-forskriften som egentlig trådte i kraft fra 1.1.2016.

Samtidig holder departementet fast ved tidligere vedtak om at man ikke trenger ansatte fagfolk for å drive i UTF klasse 1, 2 og 3 så lenge man har relevant ingeniørkompetanse på plass i foretaket.

➔ BYGGKVALITETSUTVALG OPPNEVNT

Byggkvalitetutvalget skal vurdere tiltak for å sikre god kvalitet og seriøsitet i byggenæringen. Utvalget ledes av professor Nils-Henrik von der Fehr, og skulle levert sin innstilling i oktober 2019. Innlevering av rapporten ble utsatt til februar 2020.

➔ REFERANSEGRUPPE TIL BYGGKVALITETUTVALGET OPPNEVNT

Oddgeir Tobiassen representerer Rørentreprenørene Norge i den nyetablerte referansegruppen som skal arbeide med å sikre byggkvalitet og seriøse og kvalifiserte aktører i byggenæringen.

ADMINISTRATIVE SYSTEMER

Rørentreprenørene Norge har utviklet administrative hjelpeverktøyer. Systemene oppdateres jevnlig og krever store ressurser i administrasjon.

RØRENTREPRENØRENE NORGES WEBSYSTEM

Systemet er et verktøy for rørleggerforetak med brukeravtale.

Ved utgangen av 2019 hadde 348 medlemsforetak, 60 % av medlemsmassen, etablert brukeravtale og i disse bedriftene er det registrert 614 brukere. I 2019 ble det opprettet 4209 prosjekter i webSystemet.

RØRAPP – EFFEKTIV DOKUMENTASJON PÅ BYGGEPLASS

Stadig flere ser nytteverdien av å bruke RØRAPP – for elektronisk håndtering av sjekklister, avviks-meldinger og andre rapportskjemaer for bruk på byggeplass. Appen har direkte tilgang til Rørhåndboka. Ved utgangen av 2019 er det i underkant av 500 brukere av RØRAPP.

➔ **RØRWEB - NYTT KS- OG FDV-SYSTEM LANSERT**

Rørentreprenørene Norge lanserte neste generasjon av sitt KS- og FDV-system på tampen av 2018. RørWeb blir blant markedets mest moderne og støtter også digital byggesaksbehandling.

Cordel Norge As og Rørentreprenørene Norge har inngått avtale om videre drift og videreutvikling av RørWeb fra 01.01.2020.

Med bakgrunn i forsinkelser for blant annet digital byggesaksbehandling – vil både webSystemet og RørWeb være tilgjengelig for brukerne ut 2020.

VIKTIGSTE OPPDATERINGER I 2019

Det er utarbeidet nye- og oppdaterte rutiner og sjekklister som følge av personvernforordningen (GDPR) og strengere krav til dokumentasjon ved gjennomføring av prosjekter og ved tilsyn fra myndighetene både sentralt og lokalt.

TILSYN FRA DIREKTORATET FOR BYGGKVALITET (DIBK)

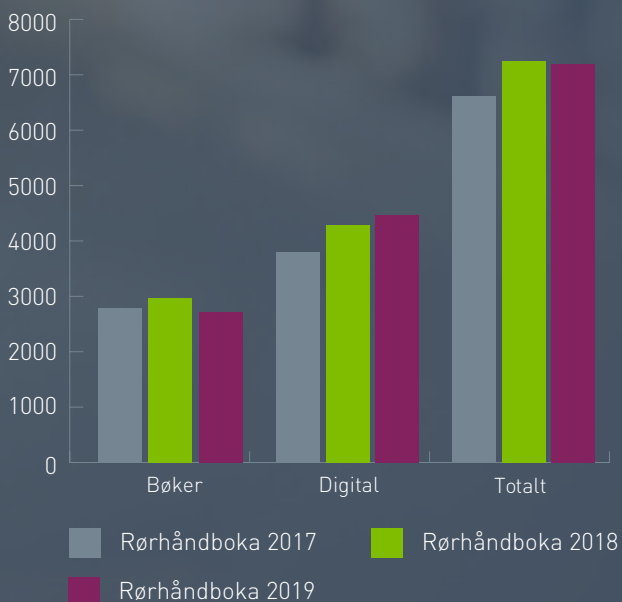
Også i denne perioden er det gjennomført mange tilsyn fra DIBK i medlemsforetakene. Tilsynet består av en gjennomgang av KS- og styringssystemer for å sjekke at bedriften har utarbeidet og tilpasset aktuelle rutiner og sjekklister og at bruk av systemet benyttes og etterleves i aktuelle prosjekter. Foretak som benytter RørNorges KS-system etter intensjonene kommer gjennom tilsynet på en god måte.

RØRHÅNDBOKA 2020

Rørhåndboka 2020 inneholder mange nye og reviderte blader. Elektrokapittelet er blitt totalrevidert og framstår oppdatert. Det er blitt laget et nytt kapittel om personvern og informasjonssikkerhet for den typiske rørleggeren ute, nye blader om HMS og arbeidsmiljøet, samt nytt blad med tips og råd om problemløsere i hverdagen. Vi har videre revidert vår matrise for automatiske lekkasjestoppere.

Papirversjonen av Rørhåndboka er i sitt 26. år, og er blitt veldig omfattende. Vi ser dessverre at det vil ta en stund før vi er klare til å lansere en mindre utgave av Rørhåndboka på papir. Dette fordi det er en møysommelig prosess å skrive om og plukke ut blader som skal med i en ren utførelsesbok.

OPPLAG RØRHÅNDBOKA

RS'KALK/CORDEL

RS'Kalk er en modul i Cordels datasystem: Et komplett kalkulasjonsprogram for anbudsregning og kalkulasjon av mindre jobber og tilbud, samt beskrivelser av disse. Rørentreprenørene Norge har i nærmere 20 år samarbeidet med Cordel Norge – og har hovedansvar for oppdatering av akkordtariff og koblinger av arbeidslønn mot varekoder fra grossist.

Skolelisenser for webSystemet og RS kalk/Cordel

Det er utviklet skolelisenser for RS' kalk/Cordel og webSystemet. Programmene benyttes i mesterutdanningen og teknisk fagskole.

BOLIGMAPPA

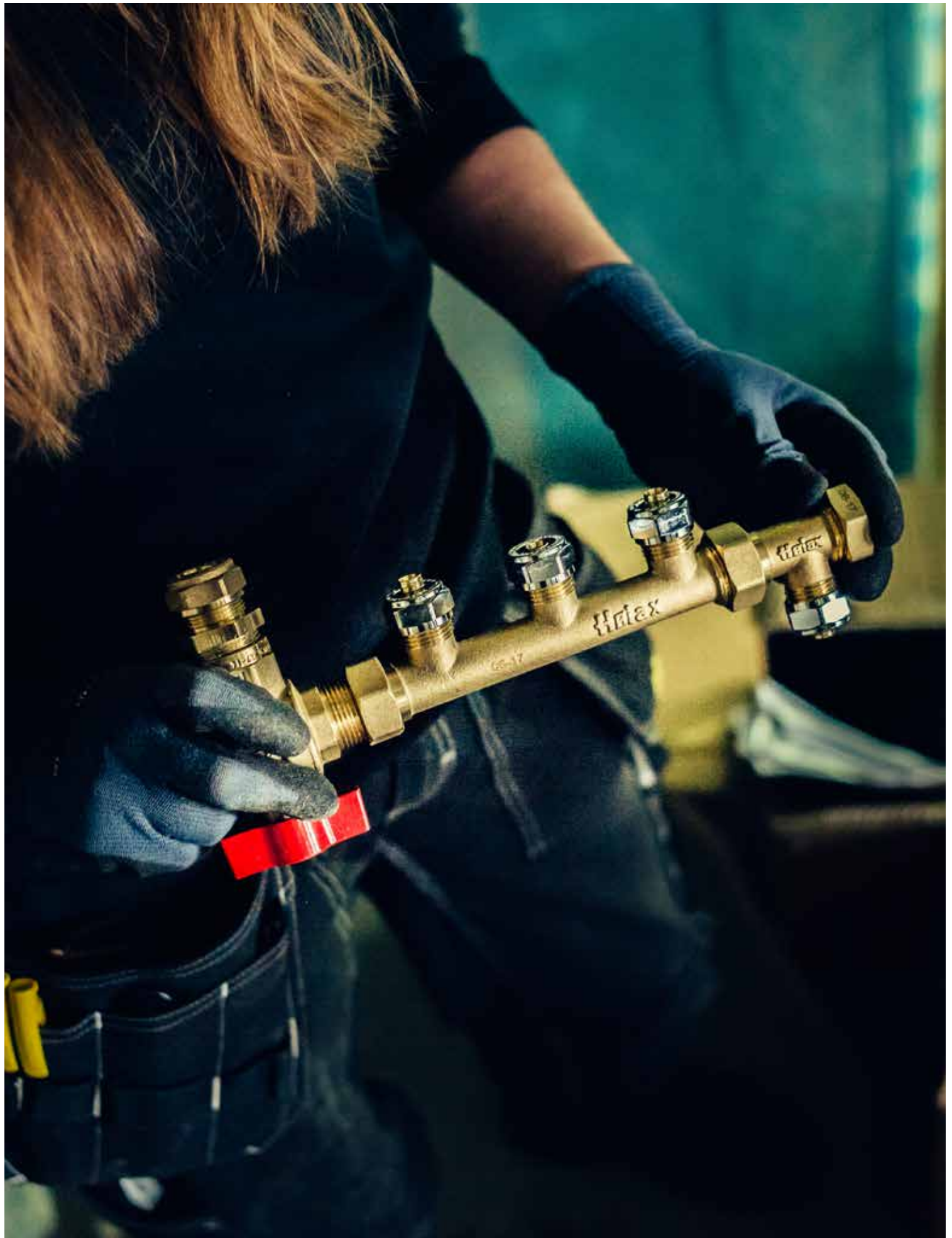
Rørentreprenørene Norges styre vedtok å delta i en emisjon på 5 millioner kroner i 2017 og har i dag 19 aksjer i Boligmappa AS. Største aksjonær er Ambita AS med 88,05 % av aksjene – Rørentreprenørene Norge har 2,99 %. Boligmappa har i skrivende stund mer enn 580 000 boliger registrert, samt 2 460 000 filer/dokumenter.

E-LÆRING OG IFAG

iFag er et informasjons- og administrasjonssystem for fagutdanningen utviklet av Rørentreprenørene Norge og Datapower. Formålet med iFag er å:

- Få felles kompetansemål (VG 3) for all rørleggerutdanning i Norge
- Få et gjennomgående vurderingssystem på kompetansemål – VG 3
- Få et gjennomgående dokumentasjonssystem for hele utdanningsløpet – fra VGS til og med ferdig utdannet svenn.
- Få forenklet og effektivisert det administrative arbeidet i Opplæringskontorene når det gjelder oppfølging av lærlingene

I 2019 ble det tatt totalt 1408 lisenser mot 1265 i 2018. Samtlige opplæringskontor benytter systemet, i tillegg til flere skoler og bedrifter.

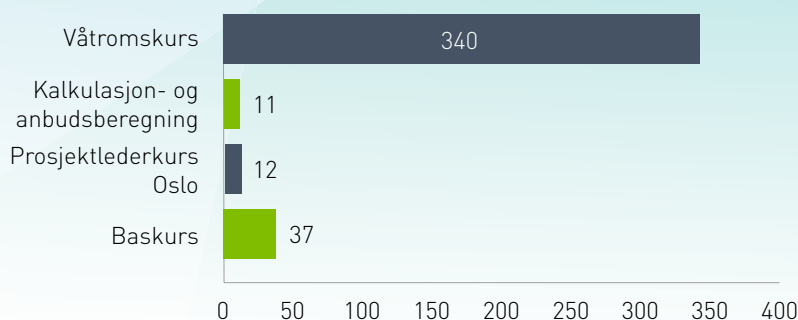

KURS OG KOMPETANSE

Det arrangeres årlig en rekke kurs i regi av Rørentreprenørene Norge. Kursene arrangeres etter behov og etterspørsel. I tillegg til tradisjonelle kurs tilbys nå også en egen nettskole. Oversikt over kurstilbudet er tilgjengelig på

Rørnorge.no

ANTALL DELTAKERE PÅ FØLGENDE KURS FRA 01.01. – 31.12.2019

VÅTROMSKURS

Et av de mest etterspurte kursene i regi av Rørentreprenørene Norge er grunnmodul og fagmodul A - våtrom. I 2019 ble det også gjennomført mange våtromskurs: Rørentreprenørene Norge dekker mer enn 40% av det totale kursmarkedet i Norge for denne type kurs.

KURS I KALKULASJON OG ANBUDSBEREGNING

Rørentreprenørene Norge tilbyr et todagers kurs i samarbeid med Cordel Norge AS bestående av én dag med kalkulasjonsteori og én dag med bruk av RS'Kalk/Cordel som kalkulasjonsverktøy. Kursene er populære og gjennomføres jevnt og trutt over hele landet. I perioden ble det gjennomført et fullt kurs i Bergen med positive tilbakemeldinger.

BASKURS

Rørentreprenørene Norge har revidert og oppgradert baskurset, og tilbyr nå et enklere og kortere kurs som går over to dager. Hovedinnholdet i det nye kurset er som før, men med større fokus på de viktigste oppgavene som basen har. Baskurs er et av lederkursene som tilbys medlemsforetakene. Baskurset har vært populær i en årrekke og i perioden er det gjennomført kurs i Gjøvik og Oslo.

PROSJEKTLEDERKURS

Som en videreføring av baskurset har Rørentreprenørene Norge revidert prosjektlederkurset og tilbyr dette i revidert og oppdatert form. Kurset går over 3 dager og er lagt opp som en kombinasjon av forelesning og gruppeoppgaver tilknyttet et reelt prosjekt. Kurset avsluttes med at

deltakere sender inn en prosjektoppgave for sensurering. Kursbevis utstedes etter at mottatt prosjektoppgave er sensurert og godkjent. I perioden er det avholdt kurs i Oslo - i samarbeid med VVS Norge med positive tilbakemeldinger.

VVS Norge og Rørentreprenørene Norge fortsetter kurssamarbeid for Bas- og prosjektledere også i 2020.

KURS WEBSYSTEMET/RØRAPP

Det gjennomføres kontinuerlige kurs i bruk av RørWeb og RørWeb+. Kursene settes opp etter behov og ønsker fra avdelingene.

➔ RØRENTREPRENØRENE NORGES NETTSKOLE

Rørentreprenørene Norge har i samarbeid med andre bransjeforeninger utviklet tilbud for nettbaserte kurs. Det nettbaserte tilbudet omhandler i hovedsak kurs innenfor helse-, miljø og sikkerhet (HMS). Nettbaserte kurs er fleksible og gjennomføres når det passer deltakeren.

➔ VVS NORDEN OG RØRENTREPRENØRENE NORGE INNGÅR SAMARBEIDSAVTALE

Rørentreprenørene Norge har i samarbeid med andre bransjeforeninger utviklet tilbud for nettbaserte kurs. Det nettbaserte tilbudet omhandler i hovedsak kurs innenfor helse-, miljø og sikkerhet (HMS). Nettbaserte kurs er fleksible og gjennomføres når det passer deltakeren.

UTDANNING

TEKNISK FAGSKOLE – STUDIERETNING KEM

Rørentreprenørene Norge deltar aktivt i fagskolemiljøer i landet med undervisning, fagplanoppbygging, i oppgavenemnd og i sensorkollegier. Årlig uteksamineres det rundt 130 fagskoleingeniører, noe som er en viss underdekning i forhold til antatt behov for bransjen. Utdannede fagskoleingeniører er ettertraktet i arbeidsmarkedet og de fleste studentene har allerede fått relevante jobber når studiet er ferdig.

➔ NYTT FAGSKOLETILBUD INNEN VANNHÅNDTERING

Rørentreprenørene Norge deltar i utvikling av et fagskoletilbud innen håndtering av spillvann og overvann fra Norges grønne fagskole – Veia. Man kunne søke studieplass allerede tidlig i år. Rørentreprenørene Norge samarbeider i dette prosjektet, i tillegg til Veia, med Maskinentreprenørens Forbund (MEF) og Norske anleggsgartnere - miljø- og landskapsentreprenører (NAML). Det er et europeisk prosjekt, med støtte fra Erasmus+, der Norge samarbeider med seks land om kvalitetsmål for denne viktige framtidige utdanningen.

MESTERUTDANNINGEN

Resultater for avlagte eksamener i faglig ledelse tradisjonelt løp:

	Avlagte eksamener		Stryk i %	
	Januar	Mai	Januar	Mai/juni
2011	24	61	37,50	18,00
2012	20	66	20,00	22,72
2013	15	65	46,70	20,00
2014	19	49	10,50	16,30
2015	11	53	36,40	28,30
2016	17	65	29,40	9,23
2017	16	53	62,50	5,66
2018	11	61	18,18	19,67
2019	13	46	15,38	21,74

Per 31.12.2019 er det 2173 aktive rørleggermestere.

I 2019 ble det utdannet 129 nye rørleggermestere. Kandidater skal i tillegg til eksamen i faglig ledelse levere prosjektoppgave, som skal godkjennes før avleggelse av eksamen.

Sensorer

Arnstein Ekseth, Verdal videregående skole
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

Mesterutdanning i den modulbaserte tekniske fagskolen

I den modulbaserte tekniske fagskolen er mesterfagene lagt inn i fagplanen, slik at kandidatene kan få mesterbrevet etter fullført løp. Forutsetningen er beståtte eksamener, svennebrev i rørleggerfaget og nødvendig praksis i henhold til mesterbrevlovens krav.

Rørentreprenørene Norge er representert i teknisk fagskole både i fagplanoppbygging, undervisning, oppgavenemnd og sensorkollegiet med følgende representanter:

Martin Andersen, Rørentreprenørene Norge
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

VIKTIGE SAKER I PERIODEN

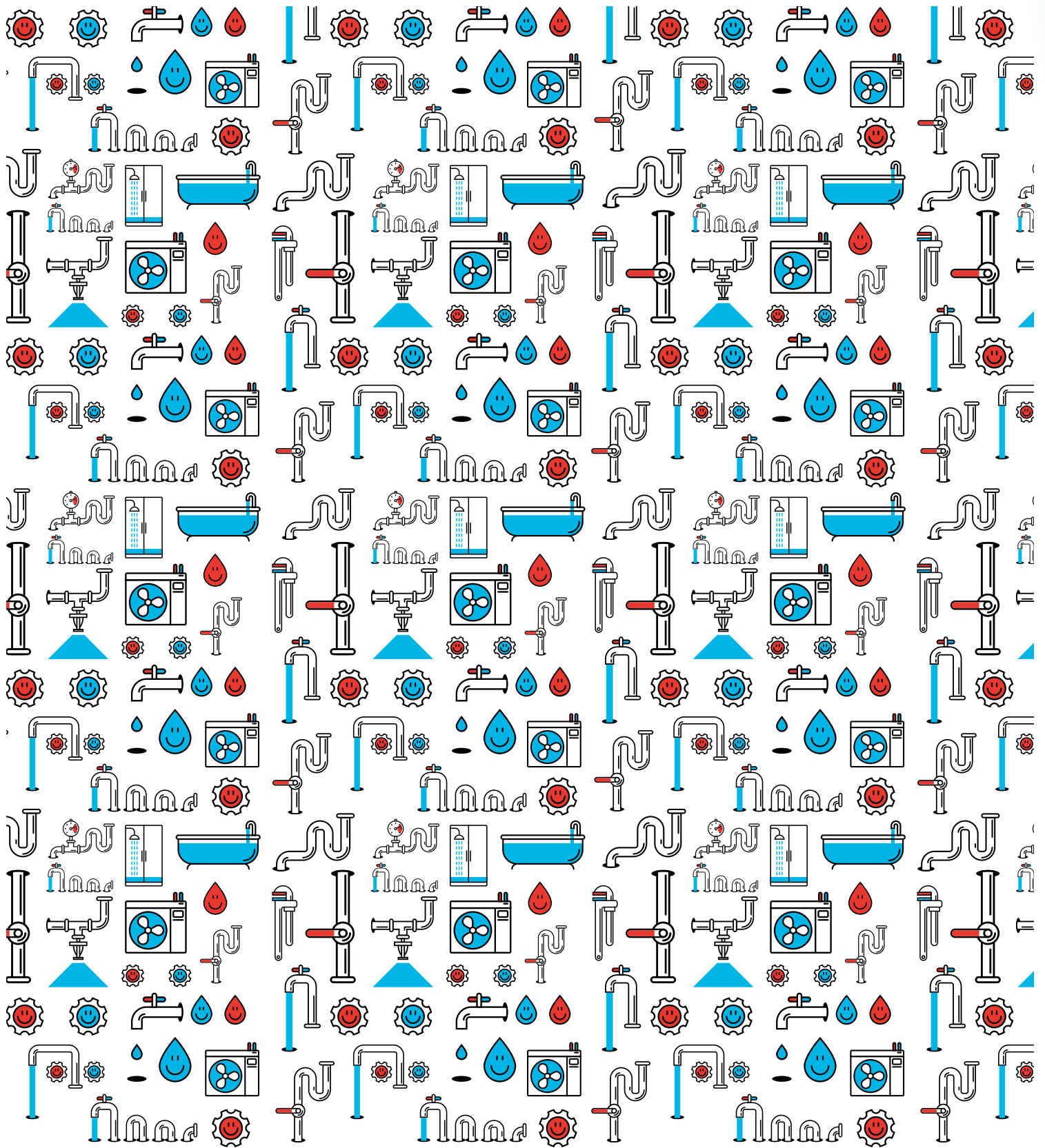
LÆREPLANARBEID VG2 OG VG3

20 og 21 mars var Rørentreprenørene Norge representert for å begynne å lage nye læreplaner for VG2 og VG3 i rørleggerfaget. Etter 3 samlinger ble de nye læreplanene oversendt Utdanningsdirektoratet for språkvask og oversetting. Forskjellige forhold gjorde at LO og NHO la alt videre arbeid i bero, inntil man fikk en felles forståelse om hvem som var fageier og hvem som skulle ha innflytelse på læreplanene. Etter planen skulle læreplanen vært på høring i disse dager, men man har kommet til en ny fremdriftsplan.

Følgende personer har sittet i læreplangruppen:
Ståle Myklebust, lærer Borgund VGS
Bjørn Lasse Pedersen, lærer Polarsirkelen VGS
Kjetil Aalstad Nilsen, lærer Færder VGS
Jens Høgland, Rørentreprenørene Norge- Oslo og Omegn
Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge

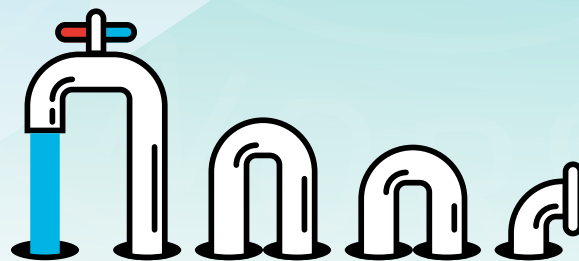
➔ ÅRETS LÆREBEDRIFT 2019

Dagens lærebedrifter er en bærebjelke i fag- og yrkesutdanningen. I lærebedriftene utvikles og videreføres verdifull yrkeskompetanse som samfunnet er avhengig av. Rørentreprenørene Norge ønsker å synliggjøre lærebedriftenes samfunnsverdi, og samtidig løfte frem og gi honnør til de usynlige læremesterne, og arrangerte derfor for første gang kåringen Årets lærebedrift i 2018. Av en rekke foreslåtte bedrifter ble tre finalister valgt ut etter de samme kriteriene som gjelder for NHOs fagopplæringspris. Under Generalforsamlingen 2019 ble Telerør kåret som Årets lærebedrift 2019.

BliRørlegger.no

REKRUTTERING

Rørleggerfaget skiller seg positivt ut fra flere andre håndverksfag ved vekst i søkertallene de siste årene. Årsaken er nok sammensatt, men økt fokus på yrkesfag fra myndigheter, bransjer og presse har trolig betydd mye. Budskapet om at rørfaget er et sikkert yrke med varierte arbeidsoppgaver, har store utviklingsmuligheter og er viktig for det grønne skiftet, ser ut til å ha nådd fram.

FRUKTBART SAMARBEID

I rekrutteringsarbeidet håndterer Rørentreprenørene Norge overordnet arbeid med rammeverk og myndighetskontakt, i tillegg til å være synlig til stede på ulike plattformer i møte med ungdom. Rørentreprenørene Norges opplæringskontorer (13 kontorer fordelt over hele landet) jobber lokalt mot ungdom, foreldre og skoler. Rørentreprenørene Norge bidrar med informasjons- og profileringsmateriell.

➔ **BLI RØRLEGGER!**

Nettstedet Blirorlegger.no er en bærebjelke i rekrutteringsarbeidet. Her finnes informasjon om yrket og oversikt over utdanningsveier og utviklingsmuligheter. Det ble lansert høsten 2018 samtidig med humoristiske filmer på Youtube, samarbeid med kjente profiler fra sosiale medier og [en animert informasjonsfilm](#).

Høsten 2019 gikk vi et skritt videre med kommunikasjon direkte med målgruppen på Snapchat og Instagram, supplert med en egen Facebook-konto mot foreldre, andre påvirkere og potensielle voksenlæringer.

Et annet sentralt virkemiddel er rekrutteringen av rørambassadører over hele landet – unge rørleggere som brenner for faget og som framsnakker yrket i og utenfor jobben og på sosiale medier. Rørambassadørene har også i perioder vist fram arbeidsdagen sin i våre sosiale medier.

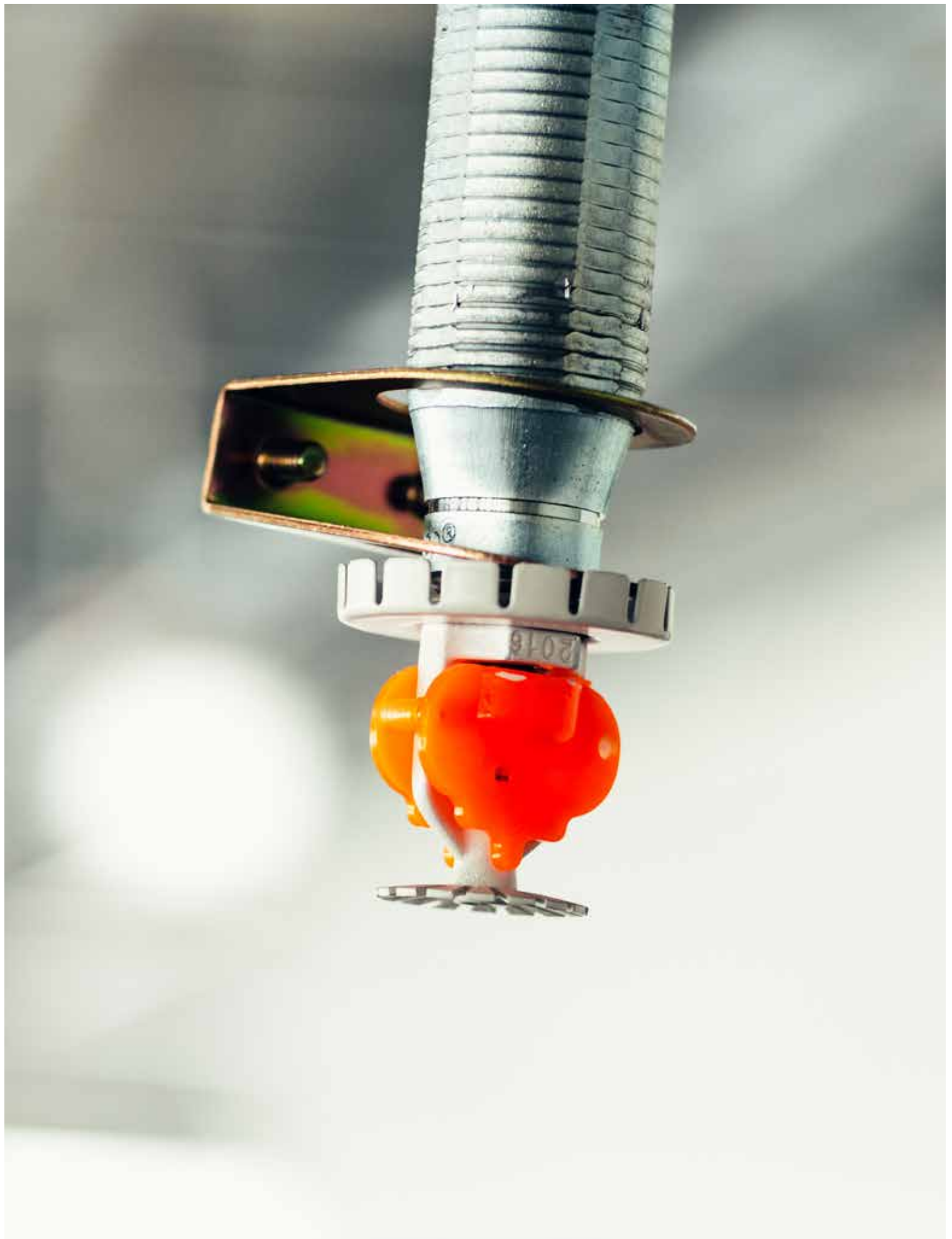
Resultatet er at Blirorlegger.no både i 2018 og 2019 hadde godt over 8000 unike brukere. På Snapchat ble 532 000 unge i alderen 14–20 år eksponert for ulike annonser om yrket fra november til februar. I tillegg ble det trykket en oppdatert rekrutteringsbrosjyre, og en presentasjon av rørleggerfaget ble sendt til rådgiverne på samtlige av landets ungdomsskoler.

➔ **NM 2019**

Yrkes-NM 2019 ble arrangert i forbindelse med Bygg Reis Deg på Norges varemesse i Lillestrøm. De fem rørleggerkandidatene avla i tillegg sin svenneprøve på direkten foran publikum. Etter en intens konkurranseuke var det til slutt Erlend Haug fra Lillestrøm Rørleggerbedrift som ble kåret til årets Norgesmester.

ÅRETS FEM NM-KANDIDATER

Erlend Haug, Lillestrøm Rørleggerbedrift. Lillestrøm
Magnus Skjellum Nielsen, K. Lund, Trondheim
Aksel Halvorsen, Caverion Norge, Oslo
Sandra Eilertsen, Nilsson Haras, Sortland
Daniel Eide Mjelde, Bravida Norge avd. Bergen

ENERGI OG MILJØ

2019 skulle bli det siste året før forbudet mot fossil oppvarming trådte i kraft 1.1.2020. Jobben med utskifting av oljefyringsanlegg tok virkelig fart i løpet av 2019, men fortsatt anslås det at det er opp mot 50 000 oljefyrings-systemer som ikke er koblet ut. Mange av dem brukes nå med bioolje og lever videre.

Enovastøtten til dem som konverterte fra oljefyring til varmepumper ble overraskende tatt vekk før sommerferien, det gjorde at utskiftingsmarkedet for varmepumper mer eller mindre stoppet opp rundt nyttår. Enova har en rekke **anbefalte energiltak** for boliger og rørleggeren er en viktig rådgiver for sine kunder her, slik at lønnsomheten i for eksempel installasjon av vannbåren gulvarme og varmepumpe blir best mulig.

ENERGIMERKEORDRINGEN FORNYES

Hva skal telle mest, effekt eller energi? Dette har vært et tema vi har engasjert oss i og fulgt nøye med på. Det vil være avgjørende for vannbårne systemers utforming i fremtiden hva Enova bestemmer seg for. Vårt tips er at effekt får en større betydning. Det er gode nyheter for de som bygger og leverer termisk energi. Det er foreslått å gjøre databasen for energimerker tilgjengelig for banker, da kan energimerke brukes til å verdsette eiendommer. Høringsfristen for energimerkeordningen er i mai 2020.

ENOVAKONFERANSEN

Hvert år er Rørentreprenørene Norge til stede når Enova arrangerer Enovakonferansen. To dager proppfulle av informasjon og inspirasjon – i 2019 var temaet igjen utslippskutt. Innen 2030 skal Norge og Europa ha kuttet

utslippene med 40 prosent samtidig som omstillingen mot lavutslippssamfunnet må være i gang for fullt. Dette vil også vi i rørbransjen merke og være en del av. Her møtes ministere, politikere, miljøorganisasjoner og næringslivstopper. Varmepumper og vannbåren varme er uten tvil en del av løsningen på fremtidens energiutfordringer. Det neste tiåret vil vi se hva som vil prege politikken og markedet. Det er økt fokus på å fase ut fossil energibruk i bygg, industri, landbruk og havbruk.

VARMEPUMPEKONFERANSEN

Rørentreprenørene Norge har et godt og tett samarbeid med NOVAP (Norsk Varmepumpe Forening) og bidrar på Varmepumpekonferansen for å gjøre programmet attraktivt også for rørleggerfirmaer som jobber med varmepumper. Det burde være like naturlig som å gå på kurs for å lære seg montering å være til stede på denne årlige konferansen som går av stabelen i mars hvert år, i Oslo. Vannbåren varme og varmepumper henger tett sammen og vi opplever at et godt samarbeid med andre foreninger i "varmefamilien" gir gode synergieffekter.

NORSK FJERNVARME OG FJERNVARMEDAGENE

Urban Energi er det hippe navnet på fjernvarme. Rørbransjen er en viktig samarbeidsfaktor for Norsk Fjernvarmeforening (NFV) fordi varmen som produseres i fjernvarmeanlegget rundt om i hele Norge ikke "blir kvitt" varmen om ikke byggene har vannbåren oppvarming. For Rørentreprenørene Norge gir samarbeidet med NFV om fjernvarmedagene og andre faglige arenaer mer innsikt og oversikt i arbeidet med å fremme vannbåren varmes fortreffeligheter.

KOMMUNIKASJON OG MARKEDSFØRING

I tillegg til daglig drift av [Rørnorge.no](#), publisering i sosiale medier og pressehåndtering, har planlegging og oppfølging av ulike prosjekter stått sentralt i perioden. Dette har vært kommunikasjon rundt ulike kurs, konferanser, og arrangementer som Årets lærebedrift, generalforsamlingen i Bergen, NM i rørleggerfaget og ikke minst rekrutteringskampanjen [BliRørlegger](#).

Direktedialog med beslutningstakere og meningsbærende synlighet i form av debattinnlegg og kronikker har vist seg å gi større gjennomslag enn den tradisjonelle pressemeldingen, som likevel med hell er blitt brukt mot bransjemedier.

INTERNKOMMUNIKASJON

Løpende drift av [Rørnorge.no](#) og Facebook-siden [Rørentreprenørene Norge](#), samt utsendelse av månedlige nyhetsbrev har vært de viktigste oppgavene innen internkommunikasjon. Kommunikasjonsavdelingen utarbeider også informasjonsmateriell – både digitalt og på papir, samt tar seg av evalueringer etter gjennomførte arrangementer.

FAGPRESSE

Samarbeidet med [Rørfag](#) fungerer godt og redaksjonelt innhold deles begge veier. Øvrig fagpresse, som [VVSforum](#), [VVSaktuelt](#) og [Byggeindustrien](#) har også vært viktige kanaler for formidling av organisasjonens budskap. Det er i perioden trykket seks dobbeltsidige annonser for foreningen i Rørfag.

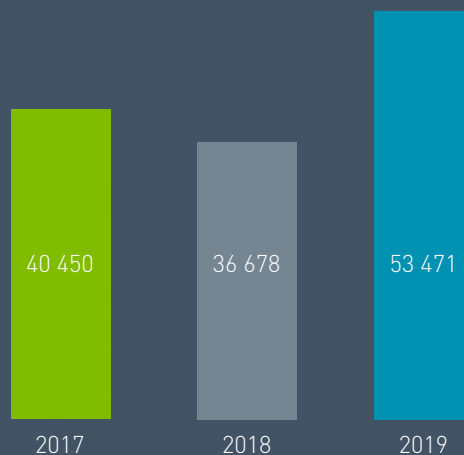
EKSTERN KOMMUNIKASJON

Løpende rådgivning og samarbeid med de øvrige fagansvarlige har resultert i en rekke henvendelser og dialog med myndigheter og andre beslutningstakere, samt forbrukermedier.

KRAFTIG VEKST PÅ NETT

Rørentreprenørene Norges nettsider [Rørnorge.no](#) er hjertet i kommunikasjonen mot foreningens medlemmer.

Besøk (unike brukere) på Rørnorge.no:

REGNSKAP 2019

STYRETS ÅRSBERETNING 2019

RØRENTREPRENØRENE NORGE

VIRKSOMHETENS ART OG LOKALISERING

Rørentreprenørene Norge er en bransjeforening for 594 rørleggerbedrifter med 15 lokalavdelinger spredt over hele landet. Foreningen har kontoradresse på Majorstuen, Oslo.

Rørentreprenørene Norge er medlem i Byggenæringens Landsforening, den nest største landsforeningen i NHO.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET 2019

Året 2019 har vært et aktivt år for Rørentreprenørene Norges administrasjon og styre. Bransjen er i endring på flere områder og det preger virksomheten. Vår bransje er berørt av tre store trender; digitalisering, det grønne skiftet og sammenslåinger med sterkere kjededannelser og allianser. Alle tre trendene må organisasjonen forholde seg til, samtidig som service til medlemmer, rekruttering til og opplæring i bransjen er viktige oppgaver.

ORGANISASJONSARBEID

Det har vært flere arenaer for dialog der målet har vært å samle bransjen og legge grunnlaget for et sterkt og samkjørt fellesskap. Ved årsskiftet ble det inngått en samarbeidsavtale med VVS Norden som et skritt i den retningen. Vi har hatt flere gode, innledende møter med både Varme og Bad og VVS Norge.

Nedgangen i medlemstallet har fortsatt i 2019. I løpet av året har 36 bedrifter meldt seg ut, og 20 har meldt seg inn. Ved utgangen av året var det 594 registrerte medlemsbedrifter, mot 610 året før. Antall ansatte i medlemsbedriftene har hatt en samlet økning på 137 arbeidstakere. Dette forholdet viser at det fortsatt foregår en konsentrasjon i bransjen. Omsetningen for medlemsbedriftene ligger stabilt på 15,6 milliarder kroner.

Markedsandelen målt i omsetning er for Rørentreprenørene Norge på 48 %. Markedsandel målt

i juridiske enheter, altså det samlede antallet bedrifter under vår næringskode er på 25 %. De store bedriftene er organisert. Mange av de mellomstore rørentreprenørene står utenfor det organiserte arbeidslivet. Tallet viser også at det er svært mange små rørbedrifter i Norge. 67 % av våre medlemsbedrifter har tariffavtale, 33 % står uten. Det er et stort potensial for vekst for organisasjonen.

Foreningens medlemskontingent og serviceavgift økte med ca. 245.000 i forhold til 2018 og utgjorde kr 22 727 000 i 2018. Driftsinntektene dette året er kr 38 255 000, en økning på ca. 400 000 kroner fra 2018. Kurs- og konferanseaktivitet, salgsinntekter og royalties bidro til et godt resultat.

FAGLIG UTVIKLING

Honorarer og kjøp av tjenester er betydelig for en organisasjon som Rørentreprenørene. I 2019 er det en post med vekst. Årsaken er arbeidet med digitalisering. Det er blitt investert betydelig på særlig to strategisk prioriterte områder; medlemsservice og faglig autoritet.

Utvikle og fornye læringsportalen Ifag gjør lærlingene bedre rustet til å stå faglig sterke når læretiden er fullført. Rørentreprenørene eier Ifag- og E-læringsprogram, og det er DataPowerLearning som utvikler og drifter systemet, som er svært utbredt og nyttes av samtlige opplæringskontorer innenfor rørleggerfaget. Salget av lisenser var i 2019 i størrelsesorden 3,4 millioner kroner.

Å ferdigstille kvalitetssystemet RørWeb som Rørentreprenørene eide i 2019 har vært krevende. Systemet brukes av over 400 medlemsforetak og tilførte i 2019 salgsinntekter på rundt 2,3 millioner kroner. Alle inntektene har vært øremerket og brukt til videreutvikling av produktet. Gode kvalitetssystemer er essensielt for medlemsbedriftene, men det er vanskelig å bygge systemer på et område som er i endring. Utvikling av it-løsninger er ikke organisasjons kjerneoppgave. De teknologiske mulighetene og systemene endres i høy fart, samtidig endres kravene til rapportering og kvalitet på rapportene for rørentreprenører.

I 2019 tegnet Rørentreprenørene Norge en femåring avtale med Cordel Norge AS. Avtalen innebærer at

IT-selskapet fra 2020 overtar ansvaret for drift, vedlikehold og support av systemet. Rørentreprenørene har det faglige ansvaret og påser at alle kravene rørleggeren møter er implementert. Det har stor verdi at de spesielle kravene til håndverksbransjen tas hensyn til i de digitale systemene, samtidig er andre bedre enn Rørentreprenørene til å utvikle systemet. Avtalen med Cordel sikrer Rørentreprenørene en royalti på minimum 500 000 kroner de neste to årene og medlemmer rabatt og gunstigst pris. I en overgangsfase vil både gammelt og nytt websystem være tilgjengelig for medlemmene.

REKRUTTERING

Rekruttering er en kjerneoppgave for organisasjonen. Det ble i 2019 gjennomført et Yrkes-NM for lærlinger i rørfaget. Yrkes-NM og "Bygg Reis" deg er med på å bygge stolthet og prestisje rundt yrket. Årets mesterskap skapte mye positiv oppmerksomhet i lokalpressen og ikke minst på sosiale medier. Det ble på en god måte linket sammen med "BliRørlegger".

Det var i 2018 det ble investert betydelig i å bygge kampanjen "Bli Rørlegger". Antall søkere til rørleggerfaget i 2019 økte med 6,9 prosent fra året før og søknningen til KEM-linjen (Klima, energi- og miljøteknikk) økte med hele 19,6 %, antallet jenter økte fra tre til 21. Kampanjen "BliRørlegger" har del av æren.

Arbeidet med "Bli Rørlegger" er videreutviklet med egen Snapchat- og Instagramkonto og aktiv Facebook-side. I tillegg er det rekruttert Rørambassadører, unge mennesker i yrket som er gode forbilder for mulige nye rørleggerlærlinger. Det legges i alt arbeid med rekruttering stor vekt på å vise mangfold, mangfold når det gjelder kjønn og bakgrunn, men også mangfold i de mange oppgavene yrket dekker.

"Ingeborg-nettverket" har i 2019 styrket seg som en viktig og positiv aktør for rekrutteringer til faget. Rørentreprenørene Norge er strategisk samarbeidspartner sammen med ti av de store bedriftene og kjedene i vår bransje. Alle har forpliktet seg til å jobbe med rekruttering av kvinner i egen organisasjon. "Ingeborg-nettverket" er formelt fristilt fra Rørentreprenørene Norge med eget styre og budsjett, men det har sitt utspring i organisasjonen og noen administrasjonsutgifter dekkes over vårt budsjett. Både "BliRørlegger" og nettverket er rettet inn mot rørleggeryrket og spiller godt sammen.

FAGLIGE MØTEPLASSER

Møter, arrangementer, kurs og konferanser er viktige og tar en stor del av kostnadene. I tillegg til faglige læringskurs, har det vært arrangert seminarer for medlemsbedrifter og det er gjennomført en årlig faglærerkonferanse for lærere i yrkesskolen. For 2019 trekkers særlig ett seminar frem, seminar i kontraktsrett. I 2018 var vi med å kartlegge årsaken til konflikter i byggenæringen. Som en konsekvens av dette arbeidet har tre advokater fra EBA, Nelfo og Rørentreprenørene holdt seminar for medlemmer i kontraktsrett. Kontraktsforhandlinger og innholdet i kontraktene skaper utfordringer for mange. Konflikter blir både dyre og tidkrevende. Dette arbeidet er viktig og kommer til å ha prioritet fremover.

Vannskader er en utfordring i bransjen og sammen med Gjensidige Forsikring jobber vi for å redusere skadeomfanget. Rørentreprenørene er medarrangør på en seminarer for å forebygge vannskader og jobber tett med Fagrådet for våtrom.

RAMMEBETINGELSER

Rørentreprenørene avholdt våren 2019 generalforsamling i Bergen. Statsminister Erna Solberg var en av foredragsholderne, statssekretær Paul Chaffey en annen. Dette er bidrag for å styrke den politiske bevisstheten om bransjen.

Rørentreprenørene har vært meget aktive i politisk påvirkningsarbeid i 2019. Vi har vært representert i læreplanarbeidet og ledet gruppen som har jobbet med læreplanen for rørfaget.

Sammen med BNL og alene er det utarbeidet uttalelser i saker som er knyttet til bransjen. I forbindelse med Stortingsmelding 22 om offentlige kontrakter møtte Entreprenørutvalget komiteleder og vi deltok på høringen i Stortinget. Rørentreprenørenes syn, om bekymring for størrelsen på kontrakter som hindrer norske bedrifter i å legge inn tilbud, ble trukket frem i merknadene fra komitebehandlingen.

Rørentreprenørene deltar i flere fagkomiteer knyttet til standardisering og krav i faget.

POSITIVT RESULTAT

Bidraget til BNL hadde en svak økning og var i 2019 om lag 3 millioner kroner. Rørentreprenørene er den tredje største foreningen i BNL.

Årsresultatet etter skatt viser et overskudd på 546.000 kroner, mot et underskudd på 880.000 kroner i 2018. Likviditetsbeholdning utenom landsforeningsfondet var ca. kr 7 433 000 per 31.12.2019 og betyr at foreningen har en rimelig god likviditet. For å sikre god avkastning på kapitalen har styret i Rørentreprenørene Norge i samråd med NHO plassert 6 millioner kroner i NHO Landsforeningsfond som har vært ansett som en trygg plassering med god avkastning over tid. I 2019 blåste aksjemarkedet vår vei og plasseringen gav et utbytte på 618 000. I 2018 var markedet negativt og verdien falt med 148.000 kroner. Dette bidrar til å forklare at resultatet for 2019 er rundt 1,4 millioner kroner sterkere enn i 2018.

ARBEIDSMILJØ, LIKESTILLING OG DISKRIMINERING

Arbeidsmiljøet anses som godt. Sykefravær i 2019 skyldes primært at to i staben har vært borte som følge av langtidssykemelding. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen.

Foreningen har som mål at det skal råde full likestilling mellom kvinner og menn, og har innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Administrasjonen har ved utgangen av 2019 ti ansatte, hvorav en i vikariat, der fem er menn, og fem er kvinner. Foreningens styre består av 12 menn.

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

Oslo, 13.02.2020

Styreleder
TORKILD KORSNES

Nestleder
CARSTEN SKOTTNER ENGH

Styremedlem
PER HARALD OLSEN

Styremedlem
PAAL R. JØRS

Styremedlem
JO FINBORUD

Styremedlem
KURT OVE LODGAARD

Styremedlem
MARTIN RYNNING

Styremedlem
BJARTE BJELKARØY

Styremedlem
BREDE PEDERSEN

Styremedlem
FRODE HARALDSEN

Styremedlem
HELGE RANHEIM

Styremedlem
STIG FYLLING

Adm. direktør
MARIANNE WÆTNES RØISELAND

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i 1.000 kr)	Noter	2019 Regnskap	2018 Regnskap
DRIFTSINNEKTER			
Medlemskontingent/serviceavgift		22 727	22 481
Kurs og oppdragsinntekter		5 046	5 326
Opp/Ut inntekt		1 024	1 028
Annen driftsinntekt		9 458	8 999
Sum driftsinntekter		38 255	37 834
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnad		3 361	3 965
End. beh. varer u.tilv. og ferdigvarer		12	51
Lønnskostnad	1, 2	10 629	10 213
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler		59	33
Husleie og drift lokaler		1 566	1 544
Honorarer/Kjøp av tjenester		7 923	6 833
Andre kontorkostnader		1 458	3 441
Reise-, møte- og representasjonskostnader		3 650	4 167
Annen driftskostnad		9 619	8 364
Sum driftskostnader		38 277	38 610
Driftsresultat		-21	-776
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		58	60
Annen finansinntekt		618	-148
Annen rentekostnad		-5	-1
Annen finanskostnad		-14	0
Resultat av finansposter		657	-89
Ordinært resultat før skattekostnad		635	-865
Skattekostnad på ordinært resultat	8	-89	-15
Ordinært resultat		546	-880
EKSTRAORDINÆRE INNTEKTER OG KOSTNADER			
Årsresultat	6	546	-880
OVERFØRINGER			
Avsatt til annen egenkapital		546	-880
Sum overføringer		546	-880

BALANSE

(Beløp i 1.000 kr)	Noter	2019	2018
EIENDELER			
<i>Anleggsmidler</i>			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		87	128
Sum varige driftsmidler		87	128
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Aksjer og andeler	5	661	522
Andre langsiktige fordringer	5	950	984
Sum finansielle anleggsmidler		1 612	1 507
Sum anleggsmidler		1 699	1 635
<i>Omløpsmidler</i>			
Lager av varer og annen beholdning		28	40
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		1 138	789
Andre kortsiktige fordringer	4	1 023	536
Sum fordringer		2 161	1 325
<i>Investeringer</i>			
Markedsbaserte fond	5	7 759	7 141
Sum investeringer		7 759	7 141
Bankinnskudd, kontanter o.l.	3	7 433	7 354
Sum omløpsmidler		17 381	15 861
Sum eiendeler		19 080	17 495
EGENKAPITAL OG GJELD			
<i>Egenkapital opptjent egenkapital</i>			
Egenkapital oppl./utv.fond	6	669	646
Annen egenkapital	6	12 465	11 942
Sum opptjent egenkapital		13 134	12 588
Sum egenkapital	6	13 134	12 588
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		2 933	2 579
Betalbar skatt	8	77	0
Skyldig offentlige avgifter		942	1 069
Annen kortsiktig gjeld	7	1 995	1 259
Sum kortsiktig gjeld		5 946	4 907
Sum gjeld		5 946	4 907
Sum egenkapital og gjeld		19 080	17 495

Oslo, 13.02.2020

Styreleder
TORKILD KORSNES

Nestleder
CARSTEN SKOTTNER ENGH

Styremedlem
BREDE PEDERSEN

Styremedlem
MARTIN RYNNING

Styremedlem
PAAL REINHOLDT JØRS

Styremedlem
BJARTE BJELKARØY

Styremedlem
FRODE ØYSTEIN HARALDSEN

Styremedlem
STIG ATLE FYLLING

Styremedlem
HELGE RANHEIM

Styremedlem
KURT OVE LODGAARD

Styremedlem
PER HARALD OLSEN

Styremedlem
JO FINBORUD

Adm. direktør
**MARIANNE WÆTNES
RØISELAND**

NOTER TIL REGNSKAPET

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Vesentlige driftsmidler som består av flere betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

BRUK AV ESTIMATER

I utarbeidelse av årsregnskapet har man brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen i henhold til god regnskapsskikk. Områder som i stor grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

INNTEKTER

Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. En overveiende del av inntektene er kontingenter, som opptjenes og periodiseres per kalenderår. Inntektsføring skjer løpende på bakgrunn av utfakturering foretatt av NHO Fellestjenester.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom

regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

VARER

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi. Netto salgsverdi er estimert salgspris ved ordinær drift etter fradrag for beregnede nødvendige utgifter for gjennomføring av salget. Anskaffelseskost inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varene til nåværende plassering og tilordnes ved bruk av FIFO - prinsippet.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. For øvrige kundefordringer utføres en uspesifisert avsetning for å dekke forventet tap på krav.

PENSJONER

Foreningen har både ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsordning. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesbasert ordning beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødlighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer) fordeles over gjennomsnittlig gjenstående tjenestetid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10% av det største av bruttopensjonsforpliktelser og pensjonsmidler. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene for pensjonsforpliktelser.

KORTSIKTIGE Plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

1 LØNSKOSTNADER OG YTELSER, GODTGJØRELSER TIL DAGLIG LEDER, STYRET OG REVISOR

LØNSKOSTNADER	2019	2018
Lønninger	8 440	8 003
Arbeidsgiveravgift	1 274	1 227
Pensjonskostnader	954	894
Andre ytelser	-40	89
Sum	10 629	10 213

Foreningen har i 2019 sysselsatt 10 årsverk.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER	Daglig leder	Styret
Lønn	1 090	395
Pensjonskostnader	86	0
Annen godtgjørelse	13	0
Sum	1 189	395

2 HONORAR/TJENESTER

PENSJONSKOSTNADER

Foreningen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foreningens pensjonsordning tilfredstiller kravene i denne lov.

INNSKUDDSDORDNING

Foreningen har en avtale i Storebrand som omfatter 11 medlemmer. Årets pensjonkostnad er TNOK 546.

EKSTRAPENSJON

Denne avtalen er organisert i Storebrand og ført som en lønnskostnad. Ordningen omfattet 4 medlemmer i 2019 premien er TNOK 321.

AFP

Ordningen startet 31.05.2019 om omfatter 11 medlemmer. Årets kostnad er TNOK 89.

3 BANKINNSKUDD

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) er på TNOK 587.

4 ANDRE FORANDRINGER

TYPE FORDRING	2019	2018
Avsetning inntekter	361	28
Tilgode MVA	658	447
Debet leverandør	0	16
Forskuddsbetalte kostnad	5	45
Sum	1 023	536

5 INVESTERINGER

ANLEGGSMIDLER	Anskaffelses kost	Balanseført verdi
Aksjer		
Bolig Mappa	661	661
Sum	661	661

	Lånesum	Balanseført verdi
Lån		
Mester.com	950	950
Edok Boligmappa	301	0
Sum	1 251	950

Resterende lån Boligmappa 139T omgjort til aksjer.

OMLØPSMIDLER	Bokført verdi	Resultatført avkastning
NHO Landsforeningsfond	7 759	618
Sum	7 759	618

Landsforeningsfondet er vurdert til markedsverdi.

6 EGENKAPITAL

Årets endring i egenkapitalen:

	O&U	Forening drift	Service drift	Ifag	Sum
Pr. 31.12.2018	646	2 950	6 693	2 299	12 588
Endringer ført mot EK	24	-489	1 967	-956	546
Pr. 31.12.2019	669	2 461	8 660	1 343	13 134

7 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Type gjeld	2019	2018
Mellomregning NHO	714	291
Skyldige feriepenger	880	901
Forskuddsbetalte inntekter/refusjoner	0	43
Annen påløpt kostnad	400	23
Sum gjeld	1 995	1 259

8 SKATT

Type skatt	2019	2018
Betalbar skatt	77	0
Formueskatt tidligere år	12	15
Sum skatt	89	15

Beregning av årets skattegrunnlag	2019	2018
Resultat før skattekostnad	1 100	-593
Permanente forskjeller	-558	359
Endring i midlertidige forskjeller	44	-5
Bruk av underskudd til fremføring	239	0
Årets skattegrunnlag	348	-239

Oversikt over midlertidige forskjeller	2019	2018
Anleggsmidler	-55	-67
Omløpsmidler	-226	-170
Fremførbart underskudd	0	-239
Sum	-281	-476
Utsatt skattefordel 22%	-62	-105

Rørentreprenørene Norge
Fritjof Nansens vei 19
0305 OSLO

Oslo,

Til Rørentreprenørene Norge, Generalforsamling 2020

I skrivende stund er det fremdeles uklart om når og hvordan i detaljer årets generalforsamling kan avvikles. Sannsynligvis går det mot en digital avvikling, som blir en ny erfaring for oss alle. Samfunnet er i dag under et press ingen kjenner utfallet av grunnet Corona pandemien. Det vil medføre endringer ingen klarer å forutse. Noe vil være positiv læring og annet overraskende negativt. Uansett handler dette om å ha «settepoteter» klare når tidspunktet er riktig, da kan vi på nytt høste inn. Også styret og administrasjonen vil antakelig også arbeide annerledes i år og noen av erfaringer vil kunne videreføres og deles med medlemmene.

Jeg har i perioden mottatt fortløpende referater fra styremøter og registrert styrets behandling av løpende regnskap med administrasjonens kommentarer, arbeidsbudsjett og budsjettammer.

Jeg har stilt spørsmål til Adm. direktør vedr. rutiner for møter og diettkostnader. Det er ingen skriftlige rutiner, men gjennom år, innarbeidet måteholdenhet ovenfor ansatte, styremedlemmer og øvrige tillitsvalgte.
Lunsjer inneholder normalt mineralvann / vann.
Middager, øl / vin, pris midt på treet. Annen alkohol med måteholdenhet.
Sosiale arr, for ansatte det samme.
Reiser/ fly forsøkes og bestilles i god tid, for lavere priser, likeså med hotell osv.
Administrerende direktør attesterer alle regninger som er godkjent av de respektive mottagere, og Styreleder attesterer for Administrerende direktør.

Årsresultat er snudd fra negativt til positivt resultat i 2019.

En intern flytting av kontorer i samme bygg i år, vil gi en kostnadsreduksjon for foreningen.

I 2019 er det avholdt 4 ordinære styremøter, hvorav 2 etter generalforsamling.
Ekstra ordinært møte utenfor planen i mars ang. Cordel, se årsmelding.
Ekstra ordinært møte utenfor planen i mai ang. Boligmappa, se årsmelding.
Når det gjelder strategiplan og saker som er avsluttet, vises det til årsmeldingen.

Jeg har også mottatt Styregodkjent regnskap, samt Revisors beretning.
På dette grunnlag har jeg ingen kritiske bemerkninger til det fremlagte regnskap for 2019 og anbefaler dette godkjent.

Oslo 17.04.2020

Per Christian Roestad
Valgte kritisk revisor

Til årsmøtet i Rørentreprenørene Norge

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Rørentreprenørene Norges årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 13. februar 2020
PricewaterhouseCoopers AS

Rita Granlund
Statsautorisert revisor

RAMMEBUDSJETT 2020

RAMMEBUDSJETT

Administrasjonen budsjetterer med et overskudd på om lag 380 000 kroner. Mye av utgiftssiden er bundet opp i faste kostnader som lønn, kontorutgifter og refusjon til lokalavdelingene. Det er likevel rom for å prioritere de vedtatte seks strategiske satsingsområdene.

FAGLIG AUTORITET

Det er budsjettert med færre inntekter på området. Det skyldes at Cordel Norge overtar driften av RørWeb, med inntekter og utgifter. I realiteten frigjør dette ressurser og driftskostnader – og inntekter reduseres noe i 2020, men mer fra 2021. I 2020 vil det gamle websystemet holdes oppe for å få til en best mulig overgang til nytt system for medlemsbedriftene.

Det er i budsjettet satt av penger til digitalisering og forbedring av Rørhåndboka. Avtalen med Nemitek om trykking av håndboken er sagt opp og fra 2021 har Rørentreprenørene det hele ansvaret for boken. Det er i budsjettet tatt høyde for å prioritere arbeid med veiledere til kontrakter og til å utvikle kursvirksomheten. Det er satt av penger til kjøp av teknisk utstyr slik at det kan gjennomføres kurs digitalt.

REKRUTTERING

Rekruttering er kjerneoppgave for Rørentreprenørene Norge og behovet for rørleggere øker mer enn søkningen til faget. De siste årene har målet vært å rekruttere 700 unge til utdanningen hvert år. Administrasjonen ønsker å sette målet til 850 i 2021 og 1000 fra 2022. Det er et ambisiøst mål.

Det er satt av ressurser til å videreutvikle Bli Rørlegger, styrke arbeidet med rørbassadører og øke aktivitet på sosiale medier for å nå det. Administrasjonen er innstilt på å holde fast i mye av materialet som ble utviklet i "Bli Rørlegger"-kampanjen, men ønsker å knytte flere aktiviteter til konseptet og i større grad oppmuntre avdelingene til å ta det i bruk.

MEDLEMSHÅNDTERING

Målet for medlems håndteringen er vekst i antall medlemmer i 2020. Det ble i 2019 investert i et verktøy for å få mer kunnskap om medlemmene og slik at vi kan gi bedre service og rekruttere flere. Dette arbeidet fortsetter for fullt i 2020 og er høyt prioritert. Samarbeidet med kjedene er godt i gang, og målet er å få flest mulig med som medlemmer. I tillegg er det en fordel å bli enig om oppgavefordeling oss imellom, men vi er ikke i en posisjon der vi kan diktere andre.

Det er viktig å styrke fora der medlemmene er delaktig og kan påvirke, og det er avgjørende å forankre vår rolle som viktig bransjeorganisasjon, blant ledere i medlemsbedriftene og bransjen. Administrasjonen ønsker å legge til rette for at tilbudet til medlemmer kan bli sammenlignbart i de ulike avdelingene.

SYNLIGHET

RørNorge har flere tydelig stemmer. Dette gjelder i forhold til rekruttering, likestilling, rørfaglig kompetanse og rammevilkår for bransjen. Det vil være viktig å videreutvikle og øke synligheten. I 2020 lanseres ny hjemmeside for Rørnorge.no og det er satt av ressurser til en hjemmeside med tre formål. Det skal være enkelt for medlemmer få hjelp og nyttig informasjon via siden, den skal ha nyhetssaker og den skal være enkel å drifte. Nye rornorge.no bygges over NHO-malen og det i seg selv bidrar til å gjøre den tydeligere.

RAMMEBETINGELSER

Hovedmålet er å bidra til at rammebetingelsene sikrer lønnsomme og seriøse bedrifter. I 2020 er det særlig to store saker som vil berøre bransjen; nye godkjenningsregler i byggenæringen og organisering av lærlingordningen. Vi har satt ned en gruppe for å sørge for at vi bruker anledningen rapporten "Forsvarlig byggkvalitet" gir, til å sikre at våre bedrifter får rammebetingelser som legger grunnlaget for kvalitet og lønnsomhet.

I tillegg ønsker vi å prioritere arbeidet med det grønne skiftet og bidra mot en mer bærekraftig næring. I 2020 gjør vi det på to måter; vi samarbeider med andre aktører for å fremme vannbåren varme som energieffektiv løsning og jobber for å endre teknisk forskrift slik at det beste miljøvalget i større grad velges. For det andre er digitalisering og bærekraft knyttet tett sammen. Førsteprioritet i dette er å bidra til et bedre og enklere system for god digital varehåndtering, slik at det er mulig å vite hvor varen kommer fra og hva den inneholder. Å styrke rammene for de seriøse bedriftene er en god måte å jobbe mot A-krim. Men i arbeidsbudsjettet er det også satt av penger, om lag 50 000 slik at Rørentreprenørene kan bli støttespiller for Fair Play dersom organisasjonen blir landsomfattende.

LØNN/TARIFF/ARBEIDSGIVERSPØRSMÅL

Rørentreprenørene Norge opprettholder i 2020 medlemskapet i BNL og bidrar den veien til så gode betingelser som mulig for våre medlemsbedrifter.

Type inntekt/kostnad	Budsjett 2020	Budsjett 2019
INNETEKTER		
Serviceavgift avg.pliktig	22 000 000	22 200 000
Medlemskontingent	620 000	619 700
Kurs- og arrangementinntekter	2 970 000	2 895 000
Salgsinntekter	8 108 000	10 461 500
Prosjektinntekter	500 000	500 000
Diverse inntekter/refusjoner	750 000	815 000
Tilskudd	0	0
Opp/Ut inntekter	1 000 000	1 000 000
Sum inntekter	35 948 000	38 491 200
Sum varekostnader	-4 165 000	-4 265 000
PERSONALKOSTNADER		
Lønnskostnader	-7 844 000	-7 448 097
Arbeidsgiveravgift	-1 245 000	-1 172 831
Pensjonskostnader	-985 000	-352 857
Andre personalkostnader	-335 000	-336 000
Sum personalkostnader	-10 409 000	-9 309 785
ANDRE KOSTNADER		
Avskrivninger	-110 000	-60 000
Husleie, leiekostnader, eksternt service	-1 420 000	-1 425 000
Anskaffelse og vedlikehold maskiner/utstyr	-315 000	-210 500
Honorarer og fremmedtjenester	-5 408 000	-7 133 500
Interne møter og kontorkostnad	-380 000	-397 300
Reisekostnader	-334 668	-549 900
Informasjon, marked og eksterne konferanser	-4 215 000	-4 830 500
Kontingent, lisens, gaver og forsikring	-100 000	-103 500
Styre, bedriftsforsamling og andre kostnader	-1 245 000	-1 382 500
Tapsføring	-101 000	-105 000
Bidrag, støtte og diverse	-7 602 011	-8 405 000
Sum andre kostnader	-21 230 679	-24 602 700
Sum driftskostnader	-35 804 679	-38 177 485
Driftsresultat	143 321	313 715
RENTEINNETEKTER OG -KOSTNADER		
Renteinntekter	239 040	251 000
Rentekostnader	-3 000	-3 000
Sum rentenetto	236 040	248 000
Resultat	379 361	561 715
Skattekostnad	0	-15 000
Resultat etter skattekostnad	379 361	546 715

RØRENTREPRENØRENE
NORGE